

Theologie & Religiewetenschappen (180 ec)

Vrije Universiteit Amsterdam - Faculteit der Godgeleerdheid - M Theologie en Religiewetenschappen (3j) - 2013-2014

Vanaf 2013-2014 verandert het programma van de master Theologie en Religiewetenschappen (3 jr). De wijzigingen worden gefaseerd ingevoerd. In 2013-2014 wordt het gewijzigde eerste jaar aangeboden. In 2014-2015 wijzigt ook het tweede jaar, in 2015-2016 volgt het aangepaste derde jaar en is de herziening volledig uitgevoerd.

Heb je een studieachterstand of ben je deeltijdstudent, dan zijn de wijzigingen van invloed op jouw studieprogramma. Sommige vakken worden niet meer aangeboden (je volgt dan vervangende vakken) en sommige vakken veranderen in omvang (dan moet je het nieuwe vak in aangepaste vorm volgen). Je kunt afstuderen volgens het programma waarin je gestart bent tot 1 jaar na de nominale studieduur van de opleiding. Voorbeeld: je bent in 2012 -2013 gestart met de opleiding in voltijd, dan kun je tot en met augustus 2016 afstuderen volgens het oude programma. Ben je in 2012-2013 gestart met de opleiding in deeltijd, dan kun je tot en met augustus 2019 afstuderen volgens het oude programma.

Programma

De 3-jarige master Theologie & Religiewetenschappen kent voor alle vier de seminaria een eigen route. Hieronder vind je de programmaoverzichten voor komend jaar.

- [Programmaoverzicht Theologie & Religiewetenschappen: predikantsopleiding Baptisten 2013-2014](#)
- [Programmaoverzicht Theologie & Religiewetenschappen: predikantsopleiding Doopsgezinden 2013-2014](#)
- [Programmaoverzicht Theologie & Religiewetenschappen: predikantsopleiding Hersteld Hervormden 2013-2014](#)
- [Programmaoverzicht Theologie & Religiewetenschappen: predikantsopleiding Remonstranten 2013-2014](#)

De oude programma's en vervangende vakkenlijst:

- [Overzicht traject Doopsgezind Seminarium 2012-2013](#)
- [Overzicht traject Hersteld Hervormd Seminarie 2012-2013](#)
- [Overzicht traject Baptisten Seminarie 2012-2013](#)
- [Vervangende vakkenlijst](#)

Inhoudsopgave

Master Theologie en Religiewetenschappen Baptisten Seminarium	1
MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 1	1
Section Modules	1
Professional Stream Modules Year 1	2
Baptisten Seminarie	2
General Required Courses year 1	3
MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3	3
MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3	3
Section Modules and Classics	4
Master Theologie en Religiewetenschappen Doopsgezind Seminarium	5
MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 1	5
Section Modules	6
Professional Stream Modules Year 1	7
Doopsgezind Seminarie	7
General Required Courses year 1	7
MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 2	8
MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 3	8
Section Modules and Classics	9
Master Theologie en Religiewetenschappen Hersteld Hervormd Seminarium	10
MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 1	10
Section Modules	10
Professional Stream Modules Year 1	12
Hersteld Hervormd Seminarie	12
General Required Courses year 1	12
MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 2	12
Section Modules and Classics	13
MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 3	14
Master Theologie en Religiewetenschappen Remonstranten Seminarie	15
MA TR3 Remonstranten Seminarie jr 1	15
Section Modules	15
Professional Stream Modules Year 1	16
Remonstranten Seminarie	17
General Required Courses year 1	17
Vak: Apologetiek (Periode 3, Periode 6)	17
Vak: Baptistische liturgiek (Periode 4)	18
Vak: Bijbelse theologie (HHS) (Periode 2)	20
Vak: Catechetiek (HHS) (Periode 4)	21
Vak: Catechetiek / gemeentetoerusting (Periode 4)	22
Vak: Classics in Theology and Religious Studies 2 (Periode 5)	22
Vak: Classics in Theology and Religious Studies I (Periode 4)	24
Vak: De menselijke kant van het geloof (Periode 1)	25
Vak: Dogmatiek (HHS) (Periode 5)	26
Vak: Dogmatiek/Symboliek (HHS) (Periode 3)	27

Vak: Dogmatiek: Ecclesiologie (BS) (Periode 1)	27
Vak: Drie weken Seminarie (Periode 5)	28
Vak: Ecclesiology from Anabaptist-Mennonite Perspective (Periode 6)	29
Vak: Eindverslag/proponents-scriptie (DS) (Periode 6)	31
Vak: Gemeenteopbouw (BS) (Periode 1)	31
Vak: Gemeenteopbouw en praktijkoriëntatie (HHS) (Periode 1)	32
Vak: Gemeenteopbouw I (DS) (Periode 1)	33
Vak: General Research Skills (Periode 3)	34
Vak: Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation (Periode 1)	35
Vak: Hermeneutiek van de bijbelse literatuur (DS) (Periode 4)	37
Vak: Hervormd Kerkrecht (HHS) (Periode 6)	37
Vak: Homiletiek (Periode 5)	38
Vak: Homiletiek (HHS) (Periode 1)	39
Vak: Homiletiek (HHS) (Periode 1+2)	40
Vak: Homiletiek I: geschiedenis en theorie van de homiletiek (Periode 4)	40
Vak: Homiletiek II: het preekvoorbereidingsproces (Periode 5)	42
Vak: Hymnologie, preken en beoefening (Periode 5)	43
Vak: Kerkelijke scriptie (HHS) (Periode 6)	44
Vak: Leadership 2: Psychological and community aspects (Periode 2)	45
Vak: Liturgie en Homiletiek (DS) (Periode 2)	46
Vak: Liturgiek II (BS) (Periode 4)	47
Vak: Luther en Erasmus inzake de genadeleer (Periode 6)	48
Vak: Masterscriptie (Ac. Jaar (september), Semester 2)	49
Vak: Media 2: Religion and popular culture (Periode 2)	50
Vak: Pastoraat & counseling (DS) (Periode 3)	52
Vak: Pastoraat (HHS) (Periode 1, Periode 4)	52
Vak: Pastorale Theologie (Periode 6)	53
Vak: Pastorale theologie I (BS) (Periode 1)	54
Vak: Pastorale theologie II (BS) (Periode 4)	55
Vak: Peace Theology and Ethics (Periode 5)	57
Vak: Peacebuilding and Restorative Justice (Periode 4)	58
Vak: Psychologie I (Periode 1)	58
Vak: Research Skills (Periode 3)	59
Vak: Scriptie (BS) (Periode 6)	60
Vak: Sociale en Kerkelijke kaart (DS) (Periode 1)	61
Vak: Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften (Periode 2)	61
Vak: Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie (Periode 1)	63
Vak: Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging (Periode 2)	65
Vak: Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History (Periode 1)	67
Vak: Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought (Periode 1)	69
Vak: Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world? (Periode 2)	70

Vak: Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality (Periode 1)	71
Vak: Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation. (Periode 2)	72
Vak: Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion (Periode 1)	74
Vak: Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach (Periode 2)	76
Vak: Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma (Periode 1)	78
Vak: Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns. (Periode 2)	79
Vak: Spiritual Care 2 (Periode 2)	80
Vak: Spiritualiteit II (BS) (Periode 4)	82
Vak: Stage en supervisie (HHS) (Periode 1+2+3+4)	83
Vak: Stage gemeenteopbouw, pastoraat/homiletiek (Periode 2+3)	83
Vak: Stage pastoraat, homiletiek II en supervisie (BS) (Periode 5)	84
Vak: Supervisie Predikant (Periode 5)	85
Vak: Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue (Periode 2)	86
Vak: Vaderlandse Kerk vanaf 1795: Onderzoek gereformeerd Piëtisme (HHS) (Periode 5)	87
Vak: Veranderingen in het Nederlandse doperdom (1530-2000) (Periode 4)	88
Vak: Vrijzinnige en Remonstrantse dogmageschiedenis (Periode 4)	89
Vak: Vrijzinnige en Remonstrantse Kerkgeschiedenis (Periode 6)	90
Vak: Vrijzinnige geloofsgesprekken op het grensvlak van kerk, seculiere samenleving en cultuur (Periode 5)	92

Master Theologie en Religiewetenschappen Baptisten Seminarium

Opleidingsdelen:

- MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 1
- MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3
- MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3

MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 1

Opleidingsdelen:

- Section Modules
- Professional Stream Modules Year 1
- Baptisten Seminarie
- General Required Courses year 1

Section Modules

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132

Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Professional Stream Modules Year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Leadership 2: Psychological and community aspects	Periode 2	6.0	G_LEAD2
Media 2: Religion and popular culture	Periode 2	6.0	G_MED2
Spiritual Care 2	Periode 2	6.0	G_SPICA2
Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue	Periode 2	6.0	G_TRD2

Baptisten Seminarie

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Baptistische liturgiek	Periode 4	6.0	G_BSWOR
Homiletiek	Periode 5	6.0	G_BSHOM
Pastorale Theologie	Periode 6	6.0	G_BSPASTH

General Required Courses year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation	Periode 1	6.0	G_MAHERMN
Research Skills	Periode 3	6.0	G_RESSK

MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Dogmatiek: Ecclesiologie (BS)	Periode 1	3.0	G_BSDOGM
Gemeenteopbouw (BS)	Periode 1	6.0	G_BSGEMOP
Liturgiek II (BS)	Periode 4	3.0	G_BSLIT2
Pastorale theologie I (BS)	Periode 1	3.0	G_BSPASTTH1
Pastorale theologie II (BS)	Periode 4	6.0	G_BSPASTTH2
Scriptie (BS)	Periode 6	6.0	G_BSSCRMA
Spiritualiteit II (BS)	Periode 4	3.0	G_BSSPIR2
Stage gemeenteopbouw, pastoraat/homiletiek	Periode 2+3	18.0	G_BSSTAGE
Stage pastoraat, homiletiek II en supervisie (BS)	Periode 5	12.0	G_BSSTAGE_B

MA TR3 Baptisten Seminarie jaar 3

Opleidingsdelen:

- [Section Modules and Classics](#)

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
De menselijke kant van het geloof	Periode 1	6.0	G_HUMDIMFA
General Research Skills	Periode 3	3.0	G_GENRESSK
Masterscriptie	Ac. Jaar (september), Semester 2	18.0	G_SCRMAGGDS

Section Modules and Classics

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132

Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Master Theologie en Religiewetenschappen Doopsgezind Seminarium

Opleidingsdelen:

- MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 1
- MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 2
- MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 3

MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 1

Opleidingsdelen:

- Section Modules
- Professional Stream Modules Year 1
- Doopsgezind Seminarie
- General Required Courses year 1

Section Modules

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131

Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Professional Stream Modules Year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Leadership 2: Psychological and community aspects	Periode 2	6.0	G_LEAD2
Media 2: Religion and popular culture	Periode 2	6.0	G_MED2
Spiritual Care 2	Periode 2	6.0	G_SPICA2
Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue	Periode 2	6.0	G_TRD2

Doopsgezind Seminarie

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Ecclesiology from Anabaptist-Mennonite Perspective	Periode 6	6.0	G_DSECCL
Peace Theology and Ethics	Periode 5	6.0	G_DSPTHAE
Veranderingen in het Nederlandse doperdom (1530-2000)	Periode 4	6.0	G_DSTMDIS

General Required Courses year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation	Periode 1	6.0	G_MAHERMN
Research Skills	Periode 3	6.0	G_RESSK

MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 2

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Catechetik / gemeentetoerusting	Periode 4	3.0	G_CATGEMTOE
Drie weken Seminarie	Periode 5	6.0	G_3WEKSEM
Eindverslag/proponentscriptie (DS)	Periode 6	6.0	G_EINDVERS
Gemeenteopbouw I (DS)	Periode 1	3.0	G_DSGEMOP1
Hermeneutiek van de bijbelse literatuur (DS)	Periode 4	6.0	G_MADSHERBIJ
Hymnologie, preken en beoefening	Periode 5	3.0	G_HYMPREPER
Liturgie en Homiletiek (DS)	Periode 2	3.0	G_LITURHOMIL
Pastoraat & counseling (DS)	Periode 3	3.0	G_DSPASCOUN
Peacebuilding and Restorative Justice	Periode 4	3.0	G_PEACEJUST
Psychologie I	Periode 1	6.0	G_PSY1
Sociale en Kerkelijke kaart (DS)	Periode 1	3.0	G_DSSOCKERK
Supervisie Predikant	Periode 5	3.0	G_MADSSUPERV

MA TR3 Doopsgezind Seminarie jaar 3

Opleidingsdelen:

- [Section Modules and Classics](#)

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
De menselijke kant van het geloof	Periode 1	6.0	G_HUMDIMFA
General Research Skills	Periode 3	3.0	G_GENRESSK

Masterscriptie	Ac. Jaar (september), Semester 2	18.0	G_SCRMAGGDS

Section Modules and Classics

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132

Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Master Theologie en Religiewetenschappen Hersteld Hervormd Seminarium

Opleidingsdelen:

- MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 1
- MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 2
- MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 3

MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 1

Opleidingsdelen:

- Section Modules
- Professional Stream Modules Year 1
- Hersteld Hervormd Seminarie
- General Required Courses year 1

Section Modules

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132

Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Professional Stream Modules Year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Leadership 2: Psychological and community aspects	Periode 2	6.0	G_LEAD2
Media 2: Religion and popular culture	Periode 2	6.0	G_MED2
Spiritual Care 2	Periode 2	6.0	G_SPICA2
Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue	Periode 2	6.0	G_TRD2

Hersteld Hervormd Seminarie

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Apologetiek	Periode 3, Periode 6	3.0	G_MAHHSAPOL
Homiletiek I: geschiedenis en theorie van de homiletiek	Periode 4	6.0	G_HHSHOM1
Homiletiek II: het preekvoorbereidingsproces	Periode 5	6.0	G_HHSHOM2
Luther en Erasmus inzake de genadeleer	Periode 6	3.0	G_DOGMLUTHER

General Required Courses year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation	Periode 1	6.0	G_MAHERMN
Research Skills	Periode 3	6.0	G_RESSK

MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 2

Opleidingsdelen:

- [Section Modules and Classics](#)

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
De menselijke kant van het geloof	Periode 1	6.0	G_HUMDIMFA
General Research Skills	Periode 3	3.0	G_GENRESSK
Homiletiek (HHS)	Periode 1	3.0	G_HOMHSS
Masterscriptie	Ac. Jaar (september), Semester 2	18.0	G_SCRMAGGDS

Section Modules and Classics

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131
Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132

Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

MA TR3 Hersteld Hervormd Seminarie jaar 3

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Apologetiek	Periode 3, Periode 6	3.0	G_MAHHSAPOL
Bijbelse theologie (HHS)	Periode 2	3.0	G_HHSBT3
Catechetiek (HHS)	Periode 4	0.0	G_HHSCAT
Dogmatiek (HHS)	Periode 5	6.0	G_DOGHEIL
Dogmatiek/Symboliek (HHS)	Periode 3	3.0	G_HHSDOGSYM
Gemeenteopbouw en praktijkoriëntatie (HHS)	Periode 1	3.0	G_GEMOPBOUW
Hervormd Kerkrecht (HHS)	Periode 6	2.0	G_HERVKRECHT
Homiletiek (HHS)	Periode 1+2	6.0	G_HHSHOM

Kerkelijke scriptie (HHS)	Periode 6	4.0	G_KERKSCR
Pastoraat (HHS)	Periode 1, Periode 4	6.0	G_HHSPASTOR
Stage en supervisie (HHS)	Periode 1+2+3+4	12.0	G_HHSSTAGSUP
Vaderlandse Kerk vanaf 1795: Onderzoek gereformeerd Piëtisme (HHS)	Periode 5	6.0	G_ONDGERPIET

Master Theologie en Religiewetenschappen Remonstranten Seminarie

Opleidingsdelen:

- MA TR3 Remonstranten Seminarie jr 1

MA TR3 Remonstranten Seminarie jr 1

Opleidingsdelen:

- Section Modules
- Professional Stream Modules Year 1
- Remonstranten Seminarie
- General Required Courses year 1

Section Modules

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften	Periode 2	6.0	G_SMBW132
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie	Periode 1	6.0	G_SMCIT131
Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging	Periode 2	6.0	G_SMCIT132
Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History	Periode 1	6.0	G_SMBW131
Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought	Periode 1	6.0	G_SMKG131

Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?	Periode 2	6.0	G_SMKG132
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality	Periode 1	6.0	G_SMDO131
Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.	Periode 2	6.0	G_SMDO132
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion	Periode 1	6.0	G_SMGF131
Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach	Periode 2	6.0	G_SMGF132
Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma	Periode 1	6.0	G_SMPR131
Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.	Periode 2	6.0	G_SMPR132

Professional Stream Modules Year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Leadership 2: Psychological and community aspects	Periode 2	6.0	G_LEAD2
Media 2: Religion and popular culture	Periode 2	6.0	G_MED2
Spiritual Care 2	Periode 2	6.0	G_SPICA2

Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue	Periode 2	6.0	G_TRD2

Remonstranten Seminarie

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Vrijzinnige en Remonstrantse dogmageschiedenis	Periode 4	6.0	G_RSDOGG
Vrijzinnige en Remonstrantse Kerkgeschiedenis	Periode 6	6.0	G_RSKG
Vrijzinnige geloofsgesprekken op het grensvlak van kerk, seculiere samenleving en cultuur	Periode 5	6.0	G_RSGG

General Required Courses year 1

Vakken:

Naam	Periode	Credits	Code
Classics in Theology and Religious Studies 2	Periode 5	6.0	G_CLAS2
Classics in Theology and Religious Studies I	Periode 4	6.0	G_CLAS1
Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation	Periode 1	6.0	G_MAHERMN
Research Skills	Periode 3	6.0	G_RESSK

Apologetiek

Vakcode	G_MAHHSAPOL (100065)
Periode	Periode 3, Periode 6
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. W. van Vlastuin
Docent(en)	dr. W. van Vlastuin
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

- Is in staat om met behulp van de kennis en de inzichten uit de beide apologetiekvakken van de bachelorperiode een analyse toe te passen op de 'apologetiek van het moderne atheïsme' zoals dat door Dawkins wordt uitgedragen.
- Is in staat om met behulp van methodologische, epistemologische en cognitieve vaardigheden tot een zelfstandige analyse van Dawkins benadering te komen en zich rekenschap te geven van deze benadering in de huidige theologische en maatschappelijke context.
- Is in staat om analyse, inzichten, integratie en toepassing overtuigend te communiceren met vakgenoten en niet-vakgenoten, hetgeen blijkt in een paper met analytische argumentatieve kracht.
- Kan aan de hand van het verrichtte zelfstandige onderzoek naar de 'apologetiek van het moderne atheïsme' aangeven welke leervaardigheden bij toekomstig onderzoek verbeterd dienen te worden.

Inhoud vak

In het eerste jaar bachelor is aandacht gegeven aan concrete apologetische vraagstukken. Apologetiek in het derde jaar van de bachelor kenmerkte zich door een academische reflectie op de manier van apologetiek. In dit college willen we de inzichten uit de voorgaande colleges toepassen op de religiekritiek van Richard Dawkins. We lezen in ieder college steeds een hoofdstuk van zijn boek *The God Delusion*. In de bespreking daarvan oefenen we het gebruik van apologetische argumenten en de reflectie op het gebruik van de apologetische methode.

Onderwijsvorm

3 x 3 uur hoor/werkcollege.

Toetsvorm

1. Alle studenten schrijven een paper van ca. 5000 woorden over één van de hoofdstukken uit het boek van Dawkins, in het eerste college onderling af te stemmen.
2. De papers worden beoordeeld op het inzicht in de positie van Dawkins, de gehanteerde methode in de analyse van Dawkins, de argumentatieve-analytische kracht van de beoordeling van Dawkins en de verwerking van literatuur.

Literatuur

R. Dawkins, *The God Delusion*, Boston 2006.

Baptistische liturgiek

Vakcode	G_BSWOR ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer
Docent(en)	drs. T. van der Leer, J. Riphagen MA
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

De student:

- kent de ontwikkeling, traditie, eigenschappen en kenmerken van 'Baptistic Worship' en kan deze analyseren en beoordelen in het licht van andere liturgische tradities;
- heeft kennis van en inzicht in ontwikkelingen als Ancient Future Worship, 'Worship Wars' en evangeliserende erediensten en kan deze analyseren en beoordelen ten behoeve van de hedendaagse context;
- kan de betekenis van de Psalmen t.b.v. de theologie van de liturgie en van de praktijk van de liturgie identificeren, beoordelen en op creatieve wijze toepassen;
- kan d.m.v. eigen veldonderzoek de 'ordo' van een (stage)gemeente in kaart brengen m.b.v. de methode Ellis en kan daarop theologisch reflecteren m.b.v. de vierde stap van Ellis op zodanige wijze dat de geleefde en de geleerde theologie elkaar uitdagen en versterken ;
- is in staat om rouw- en trouwdiensten vorm te geven en te leiden op een zodanige wijze dat theologische betekenis en pastorale motieven duidelijk en ondubbelzinnig worden overgebracht;
- is in staat om doop- en avondmaalsdiensten vorm te geven en te leiden op een zodanige wijze dat de complexiteit van de geloofde en de beleefde sacramentele werkelijkheid, duidelijk en ondubbelzinnig wordt overgebracht;
- is in staat om ziekenzalving, het opdragen van kinderen en het bevestigen van ambtsdragers vorm te geven en te leiden op een zodanige wijze dat in de specifieke pastorale en liturgische context vorm en inhoud elkaar versterken en aanvullen.

Inhoud vak

In deze cursus komt het eigene van de baptisten liturgie aan de orde en de plaats van de Psalmen daarin. De student leert om de 'ordo' van de eigen liturgische traditie aan de hand van de methode Ellis te identificeren, te controleren en te ontwerpen. Dit gebeurt in gesprek met andere tradities, zoals Ancient Future Worship. Het gaat om zowel de liturgische als de hermeneutische competentie, namelijk het verwerven van kennis en vaardigheden om in het licht van de eigen traditie in de huidige context liturgie vorm te geven. Concreet wordt dit toegepast op bijzondere diensten en rituelen als doop, avondmaal, ziekenzalving, opdragen en bevestigen.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges, waarin de literatuur wordt besproken en geëvalueerd en de toepassing ervan wordt geoefend en gepresenteerd.

Toetsvorm

Een portfolio, dat bestaat uit:

- a. Een visiestuk over de inrichting en vernieuwing van de samenkomst met verwerking van de collegestof en de literatuur (max. 3000 woorden)
- b. Uitgewerkte opdrachten en liturgieën tijdens de colleges

Beoordeling:

Visiestuk 50%

Opdrachten en liturgieën: 50% .

Literatuur

Verplichte literatuur:

Christopher J. Ellis, Gathering. A Theology and Spirituality of Worship

in Free Church Tradition, London 2004 (325 p.) ISBN 0 334 029678;
 Alan en Eleanor Kreider, Worship and Mission after Christendom, Colorado Springs 2009 (247 p.) ISBN 978-1-84227-681-5;
 Robert E. Webber, Ancient-Future Worship. Proclaiming and Enacting God's Narrative, Grand Rapids 2008 (183 p.) ISBN 978-0-8010-6624-5;
 Overige titels en diverse artikelen t.z.t. op Blackboard.

Aanbevolen literatuur:

June Alliman Yoder, Marlene Kropf, Rebecca Slough, Preparing Sunday Dinner. A Collaborative Approach to Worship and Preaching, Scottsdale 2005 (473 p.) ISBN 0-8361-9321-0;
 Marcel Barnard, Liturgie voorbij de liturgische beweging. Zoetermeer 2006 (154 p.) ISBN 90 211 4093 3;
 Bryan Chapell, Christ-Centered Worship. Letting the Gospel Shape Our Practice, Grand Rapids 2009 (307 p.) ISBN 978-0-8010-3640-8;
 Marva Dawn, A Royal "Waste" of Time. The Splendour of Worshipping God and Being Church for the World. Grand Rapids 1999 (377 p.) ISBN 0-8028-4586-X;
 Christopher J. Ellis, Approaching God. A guide for worship leaders and worshippers, Londen 2009 (191 p.) ISBN 978-1-85311-886-9;
 Philip Greenslade, Worship in the Best of Both Worlds. Explorations in Ancient-Future Worship, Milton Keynes 2009 (149 p.) ISBN 978-1-84227-614-3;
 Paul Oskamp en Niek Schuman, De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijk. Zoetermeer 2001 (1998) (422 p.) ISBN9021136791;
 Eugene H. Peterson, Antwoord aan God. Leren bidden met de Psalmen. Gorinchem 1999 (158 p.) ISBN 90-75569-12-2;
 Evert W. van der Poll, Samen in de naam van Jezus, Zoetermeer 2009 (233 p.) ISBN 9789023923497;
 Niek Schuman, Drama van crisis en hoop. De Psalmen: gedicht, gebundeld en gebeden. Zoetermeer 2008 (329 p.) ISBN 978 90 211 4169 5;
 Robert E. Webber, Worship Old & New. Grand Rapids 1994 (287 p.) ISBN 0-310-47990-8;
 John D. Witvliet, Worship Seeking Understanding. Windows into Christian Practice, Grand Rapids 2003 (308 p.) ISBN 0-8010-2623-7;
 John D. Witvliet, The Biblical Psalms in Christian Worship. A Brief Introduction & Guide to Resources, Grand Rapids 2007 (160 p.) ISBN 978-0-9028-0767-0.

Overige informatie

Aanwezigheid tijdens colleges is verplicht, evenals voorbereiding op het college.

Bijbelse theologie (HHS)

Vakcode	G_HHSBT3 (100064)
Periode	Periode 2
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P. de Vries
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:
 heeft inzicht in belangrijke thema's uit de bijbelse

theologie en wel met name de betekenis van die van de verzoening en van het verbond.

Inhoud vak

Aan de hand van het Bijbelse thema van het verbond komt de eenheid van Oude en Nieuwe Testament aan de orde. De diverse verbonden worden behandeld. Het boek van de Psalmen heeft alleen al door zijn vele thema's een bijzonder karakter. Daarnaast geeft het inzicht in het geloofsleven van de vromen onder de oude bedeling.

Onderwijsvorm

Werkcollege.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen.

Literatuur

Verplicht:

- Geoffrey Grogan, Prayer, Praise & Prophecy: A Theology of Psalms, Christian Focus Publications, Fearn, Ross-shire, Scotland 2009.
- Paul R. Williamson Sealed with an Oath, Nottingham 2007.

Aanbevolen:

- L.H. van der Meiden, Het nieuwe verbond, Haarlem 1955. Wordt door de docent op blackboard gezet (lezen is niet verplicht; het levert gecombineerd met en goed antwoord op het tentamen erover wel een bonuspunt op).

Vereiste voorkennis

De extra-curriculaire module 'de kerk en het joodse volk' dient te zijn gevolgd.

Overige informatie

De student mag max. 20% afwezig zijn.

Catechetiek (HHS)

Vakcode	G_HHSCAT (100068)
Periode	Periode 4
Credits	0.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Docent(en)	dr. P.C. Hoek
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student: heeft kennis van de geschiedenis, de theorievorming en methoden van catechese; heeft kennis genomen van pedagogische en didactische inzichten; kan deze kennis en inzichten toepassen op de catechese; kan een lesplan voor de catechese uitwerken; kan de lesinhoud met catechisanten communiceren met gebruikmaking van verschillende werkvormen.

Inhoud vak

Na een summier inleiding over de geschiedenis van de catechese, geeft dit college een oriëntatie in de pedagogische en didactische beginselen, toegepast op de catechese. Vervolgens komen aan de orde: de catechese als ontmoeting en leerproces, de psychische en cognitieve ontwikkeling van de catechisant, methoden van catechese, het creëren en evalueren van een lesschema.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen.

Opmerking: voor dit college wordt door elke student een lesplan gemaakt en gepresenteerd. Dit wordt becijferd. Het resultaat weegt voor 30% mee in het eindresultaat.

Literatuur

Jos de Kock, Wim Verboom ea., 'Basisboek Catechese', Zoetermeer 2011.

Overige informatie

Tijdens de stage (G_HHSSTAGSUP) observeert de student bij 10 catecheselessen en verzorgt zelf ten minste 5 catecheselessen en maakt daarvan volgens aangegeven richtlijnen een kort evaluatief verslag. Daarbij inbegrepen is het uitgewerkte lesplan van één van de door de student gegeven catecheselessen.

Catechetiek / gemeentetoerusting

Vakcode	G_CATGEMTOE (118068)
Periode	Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. A.M. Lanser-van der Velde
Docent(en)	dr. A.M. Lanser-van der Velde
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student is in staat de processen van geloofsleren in de gemeente te organiseren en te begeleiden en in reflectie met behulp van de theorie te leren van de eigen oefening.

Inhoud vak

Catechetische praktijk en theorie.

Onderwijsvorm

Microteaching, oefening, literatuurstudie en reflectie door verslaglegging.

Toetsvorm

Eindpaper over een gegeven catechese aan jongeren en een leeravond met volwassenen.

Classics in Theology and Religious Studies 2

Vakcode	G_CLAS2 ()
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. M.A. Smalbrugge
Docent(en)	dr. E.V. Tolstoj, M. Klaver
Lesmethode(n)	Hoorcollege
Niveau	500

Doel vak

The student is able to

Reproduce the main insights of the author as presented in this classic work;

Do literature research into the historical context and place in the history of ideas of this classic;

Give a scholarly analysis and discussion of the form and rhetorical flow of the text;

Describe and present the main argumentative steps in a specific part of this classic, and evaluate their coherence with other aspects of the work;

Discern anomalies and ambiguities in the text and bring them to bear on the argumentative power of it;

Apply insights from this classic to other texts from the same author;

Reflect on ways of approaching this text from the perspective of one's own specific methodology within theology and/or religious studies;

Analyse contemporary religious phenomena from the perspective of reading this classic work so as to stimulate discussion in a community of readers;

Confront ideas proposed by the author of the classic with one's own views;

Collect research results from a subgroup, organize the material in a logical fashion, pick out the key issues and present those to the reading community and a broader audience;

Reflect critically on and develop their skills in reading classics in a scholarly and independent way.

Inhoud vak

In this course, research master students and divinity students read an absolute top classic from the field of theology and/or religious studies. Staff members are cordially invited to join in order to create a community of readers. The course will include two types of sessions. During plenary sessions (the second session of the week), the whole group will practice close reading of a rather small but representative piece of text. This meeting is particularly open to staff members.

During this meeting, flow of argumentation, ambiguities and evaluation will take central stage, introduced by a few short presentations from students or staff members. During the other meeting, a larger part of the work is discussed, with a primary emphasis on the historical context and specific methodological approaches to the text. Small groups will carry out their own research on the text through a rotating set of questions. Each subgroup will present the results of their work during the Tuesday session. In order to create 'flow', one of the first sessions will be off-campus and will include team building exercises.

At the end of the course, students will present the results of the course during a public event to which all faculty staff and students

will be invited.

Onderwijsvorm

Seminar, including group sessions, presentations, plenary close reading.

Toetsvorm

Oral presentations and feedback on them will be part of this course, and will be 50% of the mark of the course. The other 50% will consist of a paper in which the student discusses a small text by the same author and demonstrates how the methodology in her own specialisation of choice affects a reading of this text.

Literatuur

Taylor, Charles. A Secular Age. Cambridge, MA [etc.]: The Belknap Press of Harvard University Press, 2007.

Secondary literature will be made available on BlackBoard.

Classics in Theology and Religious Studies I

Vakcode	G_CLAS1 ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.M. Wisse
Lesmethode(n)	Hoorcollege
Niveau	500

Doel vak

The student is able to

- Reproduce the main insights of the author as presented in this classic work;
- Do literature research into the historical context and place in the history of ideas of this classic;
- Give a scholarly analysis and discussion of the form and rhetorical flow of the text;
- Describe and present the main argumentative steps in a specific part of this classic, and evaluate their coherence with other aspects of the work;
- Discern anomalies and ambiguities in the text and bring them to bear on the argumentative power of it;
- Apply insights from this classic to other texts from the same author;
- Reflect on ways of approaching this text from the perspective of one's own specific methodology within theology and/or religious studies;
- Analyse contemporary religious phenomena from the perspective of reading this classic work so as to stimulate discussion in a community of readers;
- Confront ideas proposed by the author of the classic with one's own views;
- Collect research results from a subgroup, organize the material in a logical fashion, pick out the key issues and present those to the reading community and a broader audience;
- Reflect critically on and develop their skills in reading classics in a scholarly and independent way.

Inhoud vak

In this course, research master students and divinity students read an absolute top classic from the field of theology and/or religious studies. Staff members are cordially invited to join in order to create a community of readers. The course will include two types of sessions. During plenary sessions (the second session of the week), the whole group will practise close reading of a rather small but representative piece of text. This meeting is particularly open to staff members. During this meeting, flow of argumentation, ambiguities and evaluation will take central stage, introduced by a few short presentations from students or staff members. During the other meeting, a larger part of the work is discussed, with a primary emphasis on the historical context and specific methodological approaches to the text. Small groups will carry out their own research on the text through a rotating set of questions. Each subgroup will present the results of their work during the Tuesday session. In order to create 'flow', one of the first sessions will be off-campus and will include team building exercises. At the end of the course, students will present the results of the course during a public event to which all faculty staff and students will be invited.

Onderwijsvorm

Seminar, including group sessions, presentations, plenary close reading.

Toetsvorm

Oral presentations and feedback on them will be part of this course, and will be 50% of the mark of the course. The other 50% will consist of a paper in which the student discusses a small text by the same author and demonstrates how the methodology in her own specialisation of choice affects a reading of this text.

De menselijke kant van het geloof

Vakcode	G_HUMDIMFA (110038)
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. J.W. van Saane
Docent(en)	prof. dr. R.R. Ganzevoort
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

kan met behulp van relevante pastoraal theologische en godsdienstpedagogische literatuur probleemstellingen uit zelf beschreven cases onderzoeken en de wetenschappelijk reflectie daarop systematisch beschrijven.

Inhoud vak

Inzet: hoe ontwikkelen mensen een religieuze identiteit? Studenten leren empirisch waarnemen, theoretisch reflecteren en strategisch doordenken wat inzicht in de menselijke geloofsontwikkeling betekent voor de begeleiding door voorganger, docent of pastor.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege. De studenten interviewen enkele leden uit hun eigen of anderzins bekende gemeente m. b. t. pastorale en godsdienstpedagogische thema's. Met behulp van relevante literatuur diepen zij de beschreven situaties uit en bewerken de vragen op wetenschappelijke wijze.

Literatuur

Vraag literatuur op via docent.

Overige informatie

Instruction may be in English if one or more foreign students enroll for the course. Foreign students are requested to contact the instructor before the start of the course.

Dogmatiek (HHS)

Vakcode	G_DOGHEIL (100067)
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. W. van Vlastuin
Docent(en)	dr. W. van Vlastuin
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

1. raakt vertrouwd met de grootste vraagstellingen die zich in de geschiedenis van de kerk rondom deze thematiek hebben voorgedaan.
2. leert de problematiek van dit thema te plaatsen in bredere theologische kaders en oefent zich zo in theologische analyse.
3. komt in een bijbels-theologisch kader tot een eigen oordeel.

Inhoud vak

In dit college komen verschillende vragen aan de orde, zoals de verhouding tussen rechtvaardiging en heiliging, de vraag of de wet een leefregel van de dankbaarheid is, de kwestie of heiliging een positie is of een proces, de problematiek van 'een klein beginsel van nieuwe gehoorzaamheid', de plaats van de mens in het proces van vernieuwing, enz. De botsing tussen Kohlbrugge en Da Costa komt aan de orde, de vragen van de heiligingsbewegingen en de benadering van de puriteinen. Dit alles confronteren we met de boodschap van Romeinen 6, 7 en 8. Het is de bedoeling om zo tot een eigen oordeelsvorming over dit thema te komen.

Onderwijsvorm

6 x 4 uur hoor/werkcollege op donderdag. Het college vindt plaats in de vorm van intervisie. De studenten lezen ieder college een hoofdstuk uit de studie van de docent en zij schrijven daarover een reflectie van 750 woorden die zij in het college inbrengen. Door de analyse van deze reflecties vindt er een verdieping van de theologische vraagstelling plaats. De colleges inclusief de voorbereiding leveren 48 uur op.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen of in overleg een werkstuk.

Literatuur

W. van Vlastuin, Word vernieuwd. Een theologie van persoonlijke vernieuwing, Utrecht: Kok Kampen [416].

Dogmatiek/Symboliek (HHS)

Vakcode	G_HHSDOGSYM (100096)
Periode	Periode 3
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. W. van Vlastuin
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

verwerft kennis van de inzichten omtrent de heilige doop;
 verdiept zijn inzicht in de problematiek van de doop van kinderen;
 is in staat om zich rekenschap te geven zijn eigen positie ten aanzien van het dopen van kinderen.

Inhoud vak

In dit college worden teksten uit de belijdenis van de kerk besproken. De concentratie is ditmaal op de vragen rondom de kinderdoop. We lezen samen het klassieke formulier van de kinderdoop.

Onderwijsvorm

3 x 3 college-uren hoor/werkcollege per week.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen of (in overleg als groep) werkstuk.

Literatuur

W. van 't Spijker e.a. (red.), Rondom de doopvont. Leer en gebruik van de heilige doop in het Nieuwe Testament en in de geschiedenis van de westerse kerk, Kampen 1983 (uitgezonderd hoofdstuk over doop in de vroege kerk en in de Middeleeuwen).

Dogmatiek: Ecclesiologie (BS)

Vakcode	G_BSDOGM (110065)
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de verschillende stromingen van de ecclesiologie en is in staat zich daarover een eigen oordeel te vormen.
- kan het eigene van een baptistische ecclesiologie beschrijven, onderbouwen en beoordelen.
- is in staat een eigen ecclesiologie te ontwikkelen en te onderbouwen vanuit en in gesprek met de literatuur.

Inhoud vak

In deze cursus denken we na over wat het betekent een baptisten gemeente te zijn. We leren te kijken naar het verbindende en het onderscheidende daarvan. We onderzoeken bijbels-theologische en historische bronnen en komen tot een eigen omschrijving van het ideaal van de christelijke gemeente. In de cursus Gemeenteopbouw wordt hierop voortgeborduurd.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges, waarin de literatuur wordt besproken, beoordeeld en toegepast op een eigen te schrijven en te verdedigen ontwerp. Studenten presenteren in het laatste college hun eigen 'ideaal' en worden daarop bevraagd.

Toetsvorm

- student heeft 80% van de colleges bijgewoond.
- student schrijft een essay waarin het ideaal van de christelijke gemeente wordt beschreven en verantwoord met verwerking van de literatuuren presenteert dit in het laatste college.

Literatuur

Verplichte literatuur:

J. Reiling, Gemeenschap der heiligen, Amsterdam 1964;
Nigel Wright, Free Church, Free State, Londen 2005;
Miroslav Volf, After Our Likeness: The Church as the Image of the Trinity, Grand Rapids 1998.

Aanbevolen literatuur:

Stanley J. Grenz, Theology for the Community of God, Grand Rapids 1994;
Husbands & Treier, The Community of the Word: Towards an Evangelical Ecclesiology, IVP Downers Grove 2005;
Veli-Matti Kärkkäinen, An Introduction to Ecclesiology, IVP Downers Grove 2002;
Stuart Murray, Post Christendom, Carlisle 2004;
Stuart Murray, Church after Christendom, Carlisle 2004;
John G. Stackhouse (ed.), Evangelical Ecclesiology, Grand Rapids 2003.

Vereiste voorkennis

De vakken Baptistica I (G_BAPTISTIC1) en II (G_BAPTISTIC2) gevolgd en ook Systematische theologie, en Dogmatiek I

Drie weken Seminarie

Vakcode	G_3WEKSEM (118031)
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands

Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. A.J. Noord

Inhoud vak

Doordeweeks verblijf, intern in één van de Doopsgezinde Broederschapshuizen. Deze weken hebben als doel de professionaliteit, collegialiteit en spiritualiteit van de studenten te bevorderen. Er wordt gewerkt met week- en dagthema's, bijvoorbeeld Praktisch-theologische Casuïstiek, de predikant als leraar, Radicale Reformatie versus Postmoderniteit, Dopers bijbelgebruik en discipelschap, beroepsethiek, oecumene en gemeenteopbouw. Specifieke aandacht is er voor mediation in het pastoraat. Iedere student houdt presentaties rondom thema's, waarbij ook predikant- collega's vanuit de ADS aanwezig kunnen zijn. Zo mogelijk wordt aansluiting gezocht bij het jaarthema van de ADS. Zakelijke informatie omtrent het arbeidsrechtelijk functioneren als predikant wordt gegeven door de ADS en de IDGP. Studenten maken tevens kennis met de beroepsvereniging ANDPV.

Overige informatie

Afhankelijk van het aantal deelnemers worden de trainingdagen meer of minder intensief over de drie weken gespreid. Neem voor meer informatie contact op met de rector.

Ecclesiology from Anabaptist-Mennonite Perspective

Vakcode	G_DSECCL ()
Periode	Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. F. Enns
Docent(en)	prof. dr. F. Enns
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

The student can describe the different dimensions and the theological foundation of ecclesiology from Anabaptist-Mennonite perspective, such as free-church, believers' church and congregational church model (faith community, "priesthood of all believers", church-state relation), ministry and ordinances (Lord's Supper, Baptism, footwashing) and the practices of a peace-church (binding and loosing, missional and diaconal dimensions). With this knowledge students must be able to contribute in a unique way to the ongoing discussion in the field. The student gains insight in a variety of ecclesiological writings from 16th century Anabaptism as well as 20th and 21st theologians – and how those approaches relate to each other and to the wider ecumenical discussions, evidenced by their ability to construct a coherent argument on this matter. The student can explain the "believers' church model" and its related congregational structure, including the essential elements of it. In addition, he/she compares and analyses some alternative church models in order to explicate differences and commonalities.

The student connects this knowledge of ecclesiology to contemporary

questions and challenges to being church by introducing current political and societal questions.

The student develops the ability to find solutions to contexts of the western European pluralistic societies and compare those with insights and approaches to other contexts.

The student formulates judgments on the basis of the given information, taking into account the societal and ethical responsibilities of the church's self-understanding, such as how those ecclesiological aspects promote peace and justice within and beyond the church, for the common good – orally as well as in writing.

The student is able to communicate (orally as well as in writing) conclusions based on the knowledge mentioned above as well as different motives and arguments in a clear manner. This will be trained during the seminar-style sessions, in small groups and in writing small essays on specific topics. Students exchange and test their ideas in class.

The student will develop the ability to argue for and against other/new ecclesiological models and their respective implications.

After this course, the student is able to perform independently and autonomously follow up studies, which will be shown in writing a paper on a chosen specific topic of the field at the end of the course.

Onderwijsvorm

Seminar-style, presentations, reading-reports.

Toetsvorm

Paper.

Literatuur

PRIMARY SOURCES:

Walter Klaassen (ed.), *Anabaptism in Outline*.

Selected Primary Sources.

Kitchener/Ont and Scottsdale/IN: Herald Press 1981.

SECONDARY SOURCES:

Neal Blough, *Christ in Our Midst. Incarnation, Church and Discipleship in the Theology of Pilgram Marpeck*. Kitchener/ON: Pandora 2007.

Fernando Enns, *The Peace Church and the Ecumenical Community*.

Ecclesiology and the Ethics of Nonviolence. Copublished by Kitchener/Ontario: Pandora Press and Geneva: World Council of Churches 2007, Ch. II.3., pp 84-104. (in German: *Friedenskirche in der Ökumene*, 2003).

Fernando Enns, *Believers Church Ecclesiology: A Trinitarian Foundation and Its Implications*; in: *New Perspectives in Believers Church Ecclesiology*, ed. by A.Dueck, H.Harder, K.Koop, Winnipeg/Manitoba: CMU Press 2010, 179-198. (in German: *Enns, Ökumene und Frieden*, Kap. B.III. *Entwurf einer ökumenischen Friedenskirchen-Ekklesiologie: ein trinitätstheologischer Ansatz*).

Fernando Enns (Hg.), *Heilung der Erinnerungen – befreit zur gemeinsamen Zukunft. Mennoniten im Dialog. Berichte und Texte ökumenischer Gespräche auf nationaler und internationaler Ebene*. Frankfurt/M: Lembeck und Paderborn: Bonifatius 2008.

Thomas Finger, *A. Contemporary Anabaptist Theology*. Downers Grove/IL: InterVarsity 2004.

Marlin E. Miller, *Theology for the Church*. Writings by Marlin E. Miller, ed. by Richard A. Kauffman and Gayle Gerber Koontz, Elkhart/IN: Institute of Mennonite Studies 1997.

A. James Reimer, *Mennonites and Classical Theology*. Kitchener/ON: Pandora 2001.

John D. Rempel, *The Lord's Supper in Anabaptism: A Study in the*

Christology of Balthasar Hubmaier, Pilgrim Marpeck, and Dirk Philips (Studies in Anabaptist and Mennonite History 33), Scottsdale/PA and Waterloo/ON: Herald Press 1993.

Miroslav Volf, After Our Likeness: The Church as the Image of the Trinity. Grand Rapids, MI: Eerdmans 1998.

Sjouke Voolstra, The Colony of Heaven. The Anabaptist aspiration to be a Church without Spot or Wrinkle in the sixteenth and seventeenth centuries; in: A.Voolstra, A.G.Hoekema, P.Visser (red.), Beldenstormer uit beweging. Verzamelde opstellen van Sjouke Voolstra, Hilversum 2005, 129-139.

Sjouke Voolstra, Een Gemeente van Heiligen. De kenmerken van de ware kerk volgens Menno Simons; in: Dooperse Stemmen 7, Amsterdam 1994.

John Howard Yoder, Body Politics. Five Practices of the Christian Community Before the Watching World. Scottsdale/PA: Herald Press 2001.

Overige informatie

Compulsory attendance (80%).

Eindverslag/proponents-scriptie (DS)

Vakcode	G_EINDVERS (118072)
Periode	Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. A.J. Noord

Inhoud vak

Het schrijven van een samenhangend eindverslag over één of meerdere, in overleg gekozen thema's uit de beroepspraktijk van de predikant. In dit verslag worden theologische theorie en praktijkreflectie kritisch-constructief op elkaar betrokken. De student verantwoordt in dit verslag eveneens de eigen keuzes waar het gaat om een theologisch bereflecteerde en persoonlijk motiverende visie op gemeente- zijn en predikantschap in Dopers perspectief.

Onderwijsvorm

Schriftelijk verslag.

Literatuur

Afhankelijk van de thematiek.

Overige informatie

Afstemming met één van de begeleidende docenten (naar keuze) van het Seminarium.

Gemeenteopbouw (BS)

Vakcode	G_BSGEMOP (110066)
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. E. Groen

Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

- De student kent de verschillende stromen in de gemeenteopbouw.
- De student kan een gemeente beschrijven en analyseren.
- De student kent de doperse insteek van gemeenteopbouw.

Inhoud vak

Missionaire gemeentevorming en veranderingsprocessen komen in dit college aan bod. Op basis van de literatuur kan de student een gemeente beschrijven en analyseren en daarover een advies uitbrengen.

Onderwijsvorm

Werkcolleges, presentaties, leesverslagen.

Toetsvorm

Adviesnota (100%)

Literatuur

- Dudley en Ammerman; Congregations in transition; San Francisco 2002;
- Dudley en Ammerman; Studying congregations; Nashville 1998;
- De Caluwé en Vermaak; Leren veranderen; Deventer 2006;
- Henning Luther; Religion und Alltag; Stuttgart 1992.

Nader af te spreken literatuur.

Vereiste voorkennis

Lessen zijn in samenhang met het vak Dogmatiek: Ecclesiologie (G_BSDOGM).

Overige informatie

Aanwezigheidsplicht en de student heeft de colleges voorbereid.

Gemeenteopbouw en praktijkoriëntatie (HHS)

Vakcode	G_GEMOPBOUW (100063)
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Docent(en)	dr. P.C. Hoek
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

heeft inzicht in diverse stromingen en concepten voor de gemeenteopbouw;

heeft grondige kennis van de theologische inzichten en overwegingen met het oog op het functioneren van de gemeente;

heeft voldoende kennis van de voornaamste agogische inzichten en modellen voor de gemeenteopbouw;

heeft op grond van deze kennis en inzichten de attitude en de vaardigheden om in een concrete situatie een proces van gemeenteopbouw op verantwoorde wijze te kunnen begeleiden.

Inhoud vak

Verschillende stromingen en concepten voor gemeenteopbouw worden behandeld en geanalyseerd op de theologische inzichten en overwegingen die er aan ten grondslag liggen. Daarnaast wordt aandacht gegeven aan de praktisch- theologische begeleiding van processen van gemeenteopbouw.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen + stageverslag.

Literatuur

J. Hendriks, Een vitale en aantrekkelijke gemeente. Model en methode van gemeente-opbouw, Kampen 1996; M. te Velde, Gemeenteopbouw 1 & 2, Barneveld 1992-1993.

Aanbevolen voorkennis

Er wordt tijdens de stage (G_HHSSTAGSUP) door de student een verslag gemaakt, waarin een analyse wordt gegeven van: de concrete situatie in de gemeente, het proces van gemeenteopbouw en de theologische inzichten die daarbij van doorslaggevend belang zijn.

Overige informatie

Er wordt tijdens de stage (G_HHSSTAGSUP) door de student een verslag gemaakt, waarin een analyse wordt gegeven van: de concrete situatie in de gemeente, het proces van gemeenteopbouw en de theologische inzichten die daarbij van doorslaggevend belang zijn.

Gemeenteopbouw I (DS)

Vakcode	G_DSGEMOP1 (118034)
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. S. Stoppels
Docent(en)	dr. S. Stoppels
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

heeft kennis van en inzicht in bestaande gemeenteopbouwmodellen en methoden; kan deze modellen en methoden theologisch en sociaal-wetenschappelijk beoordelen; heeft inzicht in gemeenteopbouwkundige spanningsvelden en keuzemomenten.

Inhoud vak

Algemene inleiding in gemeenteopbouwkundige vragen; bestudering van bestaande gemeenteopbouwmodellen en -methoden.

Onderwijsvorm

Werkcollege.

Toetsvorm

Verslagen, presentaties.

Overige informatie

Instruction may be in English if one or more foreign students enroll for the course. Foreign students are requested to contact the instructor before the start of the course.

General Research Skills

Vakcode	G_GENRESSK (111021)
Periode	Periode 3
Credits	3.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. E. van Staalduine-Sulman
Docent(en)	dr. J.H. de Wit, prof. dr. M.C. de Boer, prof. dr. H.C. Stoffels, prof. dr. M.G.K. van Veen, dr. A.L. Vroom, dr. V.A. van Bijlert, dr. E. van Staalduine-Sulman, prof. dr. A.A. den Hollander, dr. L. Minnema, dr. H. Amirav, dr. E.V. Tolstoj
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

The student:

Has acquired knowledge of different modes of argumentation in various theological disciplines; Has acquired sufficient skills in constructing a valid argument in the discipline of his or her specialization; Is familiar with, and understands, the subject and its principle sources and authorities in the field of his or her expertise; Exhibits critical discrimination and a sense of proportion in evaluating evidence and the opinions of others; Is able to produce a thesis proposal in preparation of or in connection with his or her master's thesis.

Inhoud vak

Introduction to writing a master thesis. Formal and methodological criteria, modes of argumentation, how to structure a paper (abstract, keywords, state of the question, etc.). Knowing how to create appropriate references and bibliographies. Knowing how to use the internet and digital sources as resources for theological research. Knowing how to conduct a literature search in available databases on the topic of the student's specialization, and how to write a thesis proposal.

Onderwijsvorm

Lectures on methodology, training assignments, introduction to thesis requirements for the various master specializations, presentations of thesis proposals. In addition to the weekly course, students will be monitored by staff from their own master specialization.

Toetsvorm

Thesis proposal, in accordance with the formal and methodological criteria offered in this course.

Literatuur

Literature will be passed on via Blackboard, and depends to a large extent on the topic of the student's specialization.

Overige informatie

For students of the subprogram Bible Translation, of the master of Theology, this course contains a component 'Computer- Assisted Translation' by prof. dr. L. J. de Vries, in which the student is introduced to the Paratext as an aid in translating the Bible.

Instruction will be in Dutch if all the students enrolled can read and understand Dutch.

See Blackboard for the most recent information about this year's restructured program.

Hermeneutics, Community Formation and the Ethics of Interpretation

Vakcode	G_MAHERMN ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. M. Moyaert
Examinator	dr. A.W. Zwiep
Docent(en)	dr. A.W. Zwiep, prof. dr. M. Moyaert
Lesmethode(n)	Hoorcollege
Niveau	400

Doel vak

You have developed knowledge, understanding and competences in the field of hermeneutics.

(1) You can demonstrate your knowledge and understanding of the various definitions of hermeneutics in current scholarship as a basis for developing an adequate hermeneutic theory and praxis (= DUBLIN DESCRIPTOR 1: KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING).

(2) You are competent to apply various hermeneutic theories to a case study pertinent to your master specialization (= DUBLIN DESCRIPTOR 2: APPLYING KNOWLEDGE AND UNDERSTANDING).

(3) You can integrate hermeneutic theory, where possible and relevant, into a larger (multi-disciplinary) frame of reference, especially with a view to the professional community and praxis (i.e. society, academy and church) and report about this (= DUBLIN DESCRIPTOR 3: MAKING JUDGEMENTS).

(4) You can communicate the conclusions of your research in a position paper written for a specialist (peer) audience (= DUBLIN DESCRIPTOR 4: COMMUNICATION).

(5) You can show that you are aware of the complexities of 'understanding' (or not-understanding) [hermeneutic gap, text, author, reader, interpretive community, context, effective history (Wirkungsgeschichte), etc.] and can deal with them professionally in a

largely self-directed (autonomous) learning process (hermeneutical habitus) (= DUBLIN DESCRIPTOR 5: LEARNING SKILLS)

Onderwijsvorm

Lectures, reading assignments, peer review, position paper, research paper/project, scriptural reasoning project.

- A. Weekly Lectures (6 x 2 = 24 hrs.);
- B. (preparatory) reading assignments (24 hrs. / 200 pages);
- C. Peer review (3 reviews per student) (12 hrs.);
- D. Assignment
- A (Position paper) (36 hrs.);
- E. Assignment B (SR Project) or C (individual paper) (72 hrs.).

Toetsvorm

Given the composite character of this course's student body (international, interdenominational, interreligious, professional master students, research students, divinity students), the assignments pertinent to this course are divided into a general part and a specialized trajectory:

- A. General Assignment for all students (50/100):

Write a position paper of approx. 2500 words in which you present your own hermeneutic position (or position-in-progress) for a specialist (non-religious) audience (publishable in a journal). In this paper address at least the following items: definition of hermeneutics, the nature of presuppositions, the impact of faith commitment, conflicts between outside and inside perspectives, tradition, interpretive communities, etc.

When you have written a first draft of your paper send it to three other students (preferably to students from a completely different background from your own) for feedback and revise your paper accordingly (if necessary).

- B. Scriptural Reasoning Project (50/100):

Scriptural Reasoning (SR) is the communal practice of reading sacred scriptures, in small groups, together, usually focused on the three Abrahamic traditions (Judaism, Christianity, Islam). In this project a particular theme or issue will be studied in small groups of mixed constitution, including participants of all religious traditions represented at our faculty.or

- C. Assignment dependent on Specialization (50/100):

- (1) Professional MA students (MaTR 1):

t.b.a. (e.g. an empirical study of the Wirkungsgeschichte of Scriptural themes (from Bible, Kuran or other Sacred Writings) in the media (e.g. NOS Journaal, BBC News, talkshows), in politics, in education, health care, the army, modern art and literature etc. (collect data, analyse and evaluate).

- (2) Research Students (MaTR 2):

t.b.a. (e.g. a comparative analysis of two hermeneutical approaches, a historical survey, a review article on a hermeneutical topic, a study of Wirkungsgeschichte of a particular text, etc.

- (3) Divinity Students (MaTR 3):

t.b.a. (e.g. an article on the role of sacred writings in community formation, ethical conflicts, the impact of hermeneutical theory on the use of sacred writings, current issues in theological hermeneutics, the conflict of theory and praxis, etc.)

Literatuur

t.b.a. (approx. 200 pages of selected articles on specific topics, including P. Ricoeur, 'The Model of the Text. Meaningful Action Considered as a Text', Social Research 38 (1971) 529–562 (also in: From

Text to Action).

Vereiste voorkennis

A basic training in biblical and philosophical hermeneutics at a BA-level (G_HERM or an equivalent course approved by the exam committee). Recommended literature in case of deficiency, Arie W. Zwiep, Tussen tekst en lezer (Amsterdam: VU University Press, 2009-2013), 2 vols., or Anthony C. Thiselton, Hermeneutics. An Introduction (Grand Rapids: Eerdmans, 2009).

Training in Biblical languages (Hebrew, Greek) is not required; a good command of English is.

Hermeneutiek van de bijbelse literatuur (DS)

Vakcode	G_MADSHERBIJ (118066)
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. C.R.B. Karrer-Grube
Docent(en)	dr. F. Stark
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student heeft zicht op de doorwerking van verschillende hermeneutische tradities voor wat betreft de uitleg van de bijbel in de praktijk van de geloofsgemeenschap.

Inhoud vak

Met behulp van literatuurstudie vormt de student zich een beeld van het functioneren van de bijbelse geschriften in de geloofsgemeenschap en leert verschillende tradities (her)kennen en constructief inzetten.

Onderwijsvorm

Literatuur en stage- opdrachten.

Literatuur

Nader te bepalen.

Hervormd Kerkrecht (HHS)

Vakcode	G_HERVKRECHT (100077)
Periode	Periode 6
Credits	2.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. W.J. op t Hof
Docent(en)	prof. dr. W.J. op t Hof
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

- heeft kennis van en inzicht in de uitgangspunten en de concrete uitwerkingen van het kerkrecht zoals dat in de Nederlandse Hervormde Kerk (ihv) vigerend is en gaat worden;
- heeft de vaardigheid om de genoemde kennis annex inzicht toe te passen in de praktijk van het kerkelijk leven.

Inhoud vak

In de colleges wordt achtereenvolgens aandacht geschonken aan: de Nederlandse Hervormde Kerk (ihv); de zin van haar kerkorde; de opbouw van haar kerkorde; de leden van de Kerk; de gemeenten van de Kerk; de meerdere vergaderingen van de Kerk.

Onderwijsvorm

Hoorcollege.

Toetsvorm

Mondeling tentamen.

Literatuur

P. van den Heuvel, De hervormde kerkorde. Een praktische toelichting, Zoetermeer 1991, 23-66, 76-126, 135-203, 217-321, 328-356, 407-410.

Homiletiek

Vakcode	G_BSHOM (110061)
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer
Docent(en)	drs. T. van der Leer
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

- kan het spreken over de prediking in Bijbel en theologische traditie identificeren en beoordelen en een eigen autonome positie over de zin en de betekenis van de prediking onderbouwen en rechtvaardigen;
- heeft kennis van en inzicht in diverse homiletische methoden, zoals die van Long (claim-focus-functie), Lowry (The Homiletic Plot), Wilson (The Four Pages) en Buttrick (Moves and Structures);
- kan de afweging maken, onderbouwen en rechtvaardigen waarom voor een bepaalde aanpak gekozen is in een bepaalde context;
- kan de complexe verhoudingen binnen de homiletische driehoek analyseren en evalueren en de spanning tussen boodschap en context zodanig vruchtbaar maken dat zowel de boodschap als de hoorder aantoonbaar serieus in beeld komen;
- kan een preek maken volgens een te controleren werkwijze, namelijk het stappenplan van Van der Meulen, gebaseerd op Long.

Inhoud vak

In deze cursus gaat het om de kennis en de kunde van de prediking vanuit de homiletische driehoek preek/prediker/hoorder. De hermeneutische competentie staat centraal, waarbij analyse en evaluatie

van de context en van communicatieprocessen plaatsvindt. Groepsgewijs en individueel wordt het hele preek(voorbereidings)proces volgens een beproefd stappenplan ingeoeffend. Daarbij is grote aandacht voor de creatieve kant van het maken (creëren) van de preek.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges, waarin de theorie wordt besproken en de uitvoering wordt geoefend en geëvalueerd.

Toetsvorm

Leesverslag met persoonlijke theologische reflectie van een i.o.m. de docent te kiezen homiletisch boek

Preekwerkstuk met een beschrijving en verantwoording van het hele preekvoorbereidingsproces en de preek zelf, volgens een helder stappenplan.

Leesverslag: 30%

Preekwerkstuk: 70%.

Literatuur

Verplichte literatuur:

Thomas G. Long, *The Witness of Preaching*. Louisville 2005 Second edition (266 p.) ISBN 0-664-22943-3

Overige titels en diverse artikelen t.z.t. op Blackboard

Aanbevolen literatuur:

Ronald J. Allen (ed.), *Patterns of Preaching. A Sermon Sampler*. St. Louis 1998 (252 p.) ISBN 0-827229-53-4

David M. Brown, *Transformational Preaching. Theory and Practice*, College Station Texas 2009 (583 p.) ISBN 1-58939-275-2

David Buttrick, *Homiletic. Moves and Structures*. Philadelphia 1987 (486 p.) ISBN 0-8006-2096-8

Bryan Chapell, *Christ-Centered Preaching. Redeeming the Expository Sermon*. Grand Rapids 2005 (1994) (386) ISBN 0-8010-2798-5

Fred C. Craddock, *As One Without Authority. Revised and with New Sermons*, St. Louis 2001 (156 p.) ISBN 978-0-827200-26-5

Fred C. Craddock, *Preaching. 25th Anniversary Edition*, Nashville 2010 (224 p.) ISBN 978-0-687-65994-4

Richard L. Eslinger, *A New Hearing: Living Options in Homiletic Method*. Nashville 1987 (191p.) ISBN 0-687-27693-4

Richard L. Eslinger, *The Web of Preaching. New Options in Homiletic Method*. Nashville 2002 (309 p.) ISBN 0 687 01297 X

Michael P. Knowles (ed.), *The Folly of Preaching. Models and Methods*. Grand Rapids 2007 9264 p.) ISBN 978-0-8028-2465-3

Eugene L. Lowry, *The Homiletic Plot. The Sermon as Narrative Art Form*. Louisville 2001 (138 p.) ISBN 0-664-22264-1

Henk van der Meulen (red.), *Als een leerling leren preken*.

Preekvoorbereiding stapsgewijs. Zoetermeer 2008 (167 p.) ISBN 978 90 239 2321 3

G.D.J. Dingemans, *Als hoorder onder de hoorders. Hermeneutische homiletiek*. Kampen 1995 (240 p.) ISBN 90 242 3319 4

Paul Oskamp en Rudolf Geel, *Concreet en beeldend preken*. Bussum 1999 (192) ISBN 90 6283 164

Overige informatie

Aanwezigheid tijdens colleges is verplicht, evenals voorbereiding op het college.

Homiletiek (HHS)

Vakcode	G_HOMHSS ()
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. R. van Kooten
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Homiletiek (HHS)

Vakcode	G_HHSHOM (100062)
Periode	Periode 1+2
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. R. van Kooten
Docent(en)	dr. R. van Kooten
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

bekwaamt zich in het christologisch preken van teksten uit het OT; bekwaamt zich verder in het maken van preken door het bespreken van elkaars preken; verkrijgt verdieping van homiletisch inzicht; beschikt over de vaardigheid om zelfstandig een exegetisch, theologisch en homiletisch verantwoorde preek te maken.

Inhoud vak

Behandeld wordt het boek van Sidney Greidanus, *Preaching Christ from the Old Testament*, Grand Rapids, 1999, ISBN 0-8028-4449-9. Tevens worden diverse deelaspecten behandeld als trinitarische prediking, catechismusprediking, preken van de heilsfeiten, et cetera. Ook worden er preken besproken van de studenten die preekconsent hebben ontvangen bin-nen de Hersteld Hervormde Kerk. Deze preken worden zowel schriftelijk als op een cassettebandje verschaft aan docent en medestudenten.

Onderwijsvorm

Hoorcollege en werkcollege (verplicht). De studenten bestuderen voor ieder college een aantal hoofdstukken van Sidney Greidanus, *Preaching Christ from the Old Testament*. De studenten bestuderen thuis de preek die wordt besproken en leveren formele, exegetische, dogmatische kritiek. Ook worden er preekanalyses gemaakt en ingeleverd. Het werk wordt drie dagen voor het college elektronisch ingeleverd.

Toetsvorm

Opdrachten en schriftelijk tentamen.

Homiletiek I: geschiedenis en theorie van de homiletiek

Vakcode	G_HHSHOM1 ()

Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Docent(en)	dr. P.C. Hoek
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

1. De student kan een globaal overzicht van de geschiedenis van de prediking geven en is in staat de in het studieboek beschreven periode kort te karakteriseren. Dit blijkt uit een te schrijven review over een aantal capita uit het studieboek. Daarnaast kan de student de principia van de principiële, materiële en formele homiletiek beschrijven en toont de student in die beschrijving aan inzicht te hebben in deze principia.
2. Met deze kennis is de student in staat om met het oog op de prediking de focus en de function van de preektekst te ontdekken en om in het verlengde daarvan zelfstandig het preekvoorbereidingsproces vorm te geven, zoals dat in de volgende module behandeld wordt (Homiletiek II).
3. Met deze kennis is de student ook in staat om kritisch te reflecteren op zijn eigen positie en om het werk van anderen op zijn homiletische merites te beoordelen, wat blijkt uit een door de student verzorgde analyse van een (door de student zelf uitgekozen) preek uit verleden of heden aan de hand van een door de docent verstrekt model en uit een te schrijven recensie over een homiletische vakpublicatie.
4. De student weet deze beoordeling, alsmede de kennis, motieven en overwegingen die daaraan ten grondslag liggen, duidelijk en ondubbelzinnig over te brengen op de andere studenten.
5. De student is in staat om op grond van zijn kennis van de geschiedenis en de theorie van de homiletiek zich nader te verdiepen in specifieke homiletische theorieën, deze te analyseren, te evalueren en de output hiervan te integreren in zijn eigen visie op de homiletische theorie met het oog op de eigen homiletische bekwaamheid. Hiermee wordt een begin gemaakt in de vorm van een forumdiscussie op blackboard, gedurende laatste twee weken van de periode. Deze vaardigheden worden nader ontwikkeld en getoetst in de modules II en III.

Inhoud vak

Met het oog op de geschiedenis van de homiletiek schrijft elke student een review over een aantal hoofdstukken uit het boek van O.C. Edwards jr., *A history of preaching*. De studenten krijgen de beschikking over elkaars reviews.

Uit het boek van S. Geidanus, *The modern preacher and the ancient text*, worden de hoofdstukken behandeld die de homiletische voorwaarden van de prediking raken (hoofdstuk 1 en 4 t/m 7). Uit het boek van W. Kremer, *Priesterlijke Prediking*, worden de hoofdstukken 1 t/m 4 en 6 behandeld; daarin komt met name het inhoudelijke aspect van de prediking ter sprake.

Om kritisch te leren reflecteren op eigen positie kiest iedere student een preek uit heden of verleden die overeenkomt met hoe hij zelf zou willen preken. Deze preek wordt geanalyseerd aan de hand van de analysemethode van de docent. Tijdens de collegedagen 4 t/m 6 worden deze besproken.

Tenslotte kiest de student in overleg met de docent een boek waarvan hij een uitvoerige recensie schrijft, waarin hij het gelezen werk uitvoerig evalueert en zijn waardering beargumenteert. Hierbij wordt ook aandacht gegeven aan de vraag hoe de betreffende auteur zich verhoudt tot de positie van Greidanus en de positie van Kremer.

Door deze opzet van de module maakt de student kennis met een breed scala aan literatuur en verwerft de theoretische kennis die nodig is om zelfstandig het preekvoorbereidingsproces vorm te geven en om (in de volgende modules) een exegetisch, theologisch en homiletisch verantwoorde preek te maken.

Onderwijsvorm

Hoorcollege en werkcollege (verplicht). De studenten bestuderen van tevoren de stof aan de hand van het format van de docent (te downloaden onder cursusdocumenten) en beantwoorden de vragen. De beantwoording van de vragen wordt twee dagen voor het college per mail ingeleverd bij de docent.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen over: Sidney Greidanus, *The Modern Preacher and the Ancient Text*, Grand Rapids, 1988, repr.2003, capita selecta; W. Kremer, *Priesterlijke Prediking*, Amsterdam 1976, O.C. Edwards jr., *A history of preaching*, Nashville 2004, capita selecta. Het tentamen telt voor de helft van het cijfer.

De voorbereiding van college door het maken van leesverslagen, het review en de recensie tellen gezamenlijk voor de andere helft van het eindcijfer.

Literatuur

Sidney Greidanus, *The Modern Preacher and the Ancient Text*, Grand Rapids 1988 (repr.2003), W. Kremer, *Priesterlijke Prediking*, Amsterdam 1976; O.C. Edwards jr., *A history of preaching*, Nashville 2004.

Homiletiek II: het preekvoorbereidingsproces

Vakcode	G_HHSHOM2 ()
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Docent(en)	dr. P.C. Hoek
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

1. De student kan het proces van tekstkeuze tot preek beschrijven en toont daarin theoretisch kennis van en praktisch inzicht in dit proces.
2. De student past aan de hand van de opgegeven tekst de bij de module Homiletiek I verworven en bij deze module verdiepte kennis zelf toe in het (gezamenlijk geëxerceerde) preekvoorbereidingsproces.
3. De student is in staat om het exegetische, hermeneutische, dogmatische en homiletische aspect van een preekvoorstel te analyseren en op grond van deze analyse tot een zelfstandig en beargumenteerd

oordeel over het preekvoorstel te komen, blijkend uit de feedback op elkaars werk gedurende de werkcolleges.

4. Voorts wordt van de student verwacht dat hij deze evaluatie, met inbegrip van de overwegingen, argumenten en motieven die daaraan ten grondslag liggen, duidelijk kan overbrengen op de andere studenten. Hierbij geldt het model van Thomas G. Long (The Witness of Preaching) als uitgangspunt, met name de hoofdstukken 3 tot en met 8.

5. Tenslotte is de student in staat kritisch te reflecteren op zijn eigen preekvoorbereidingsproces en preekvoorstel. Dit blijkt uit de progressie in de elkaar opvolgende, voorbereidende opdrachten voor elk college, waarop de student van de docent feedback krijgt. Verder is de student in staat – ter verbetering en verdieping – zelfstandig zich nader te verdiepen in homiletische vakliteratuur; dit blijkt uit het definitieve preekvoorstel (en de bijbehorende onderbouwing in termen van de homiletische theorie) waarmee de module wordt afgesloten.

Inhoud vak

In de colleges wordt het proces van tekstkeuze tot het maken van een preek door middel van een gefaseerd stappenplan behandeld en in praktijk gebracht. Dit stappenplan, waarbinnen allerlei individuele keuzemomenten geïntegreerd zijn, wordt door de docent geïntroduceerd tegen de achtergrond van een aantal verschillende, gangbare concepten (Th.G. Long, D. Buttrick, P.S. Wilson e.a.). Daarbij komen ook deelaspecten als het kiezen van illustraties, actualiseringen, het gebruik van citaten, stijl, woordkeus en voordracht aan de orde.

Aan de hand van een opgegeven preektekst werkt de student gedurende de periode gefaseerd aan zijn preekvoorstel. Het voorbereidende werk wordt door de docent van feedback voorzien en in de werkgroep besproken. De student analyseert het exegetisch, hermeneutisch, dogmatisch en homiletisch aspect van zijn eigen werk en dat van anderen. Bij het geven van feedback is het model van Th. G. Long uitgangspunt. De module wordt afgesloten met het schrijven van een definitief preekvoorstel, waaruit blijkt dat de theoretische en praktische inzichten die in de werkcolleges in de vorm van feedback verkregen zijn, verwerkt zijn.

Onderwijsvorm

Hoorcollege en werkcollege (verplicht; er mag ten hoogste één college verzuimd worden). De studenten bereiden in drie fasen aan de hand van een op te geven tekst de preek voor. Het werk wordt drie dagen voor het college per mail ingeleverd.

Toetsvorm

Het ingeleverde werk gedurende de collegeperiode wordt beoordeeld voor een kwart van het eindcijfer, het definitieve preekvoorstel voor de helft en de literatuuropdracht eveneens voor een kwart. De literatuuropdracht, die dient ter verdieping, wordt voorafgaand aan de collegeperiode via blackboard opgegeven.

Hymnologie, preken en beoefening

Vakcode	G_HYMPREPER ()
Periode	Periode 5
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid

Coördinator	drs. A.J. Noord
Docent(en)	dr. F. Stark, prof. dr. W.T. van Peursen
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

heeft kennis gemaakt met de Doopsgezinde liedcultuur met betrekking tot vieringen en andere bewegingen; kan criteria voor lied- en muziekkeuze onderscheiden en evalueren; heeft zich geoefend in presentatie, retorica, feedback en reflectie op performale aspecten van het voorgangerschap.

Inhoud vak

Literatuurstudie, training.

Onderwijsvorm

Hoorcolleges en gesuperviseerde oefeningen

Toetsvorm

Praktijktest en liedbespreking.

Literatuur

J. Smelik, J. Pasveer, J. Luth, Het Kerklied, Een geschiedenis. Zoetermeer, Boekencentrum;

Liedbundels

Jana Childers, Performing the Word. Preaching as Theatre. Abingdon Press 1998; G. Robert Jacks, Getting the Word Across. Speech Communication for Pastors and Lay Leaders. Grand Rapids: Eerdmans 1995

Kerkelijke scriptie (HHS)

Vakcode	G_KERKSCR (100073)
Periode	Periode 6
Credits	4.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Niveau	600

Doel vak

De student:

is in staat zelfstandig onderzoek te doen en de onderzoeksresultaten zowel schriftelijk als mondeling gestructureerd te presenteren.

Inhoud vak

De student schrijft een scriptie over een onderwerp naar keuze dat gerelateerd is aan één van de door het seminarie verzorgde vakken.

Onderwijsvorm

In overleg met de docent aan wiens vakgebied het onderwerp gerelateerd is.

Toetsvorm

Mondeling eindevaluatie.

Literatuur

In overleg met de docent aan wiens vakgebied het onderwerp gerelateerd is.

Leadership 2: Psychological and community aspects

Vakcode	G_LEAD2 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. J.W. van Saane
Docent(en)	dr. J.W. van Saane, dr. S. Stoppels
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

- The student has knowledge of the models about leadership from contemporary psychology;
- The student has knowledge of the models about community building from psychology and practical theology;
- The student analyses empirically acquired data on the basis of scientific models, culminating in a categorization of the data and in a mutual comparison of the data;
- The student is able to judge the case, and to formulate concrete interventions for leader and community;
- The student is able to reflect on his or her own leadership profile and to process in this profile his or her development items for further professional and academic growth.

Inhoud vak

The central issue of this module is the interrelation between psychological mechanisms and leadership on the one hand and community aspects and leadership at the other hand.

The focus is on the coherence between the person of the leader or pastor, group aspects and religious factors.

The research disciplines in this module are psychology of religion and practical theology.

With the use of contemporary models about leadership and community building from psychology and practical theology critical reflections on case materials will be constructed.

Onderwijsvorm

1. Each student interviews a (religious) leader cq pastor of his or her own choice. This interview is analyzed on the basis of literature and class materials.
2. Each student describes his or her own leadership profile and reflects on strong and weak items.
3. Each student writes a paper in which an ego-document of a leader is analyzed on the basis of literature and class materials.

Toetsvorm

Assignment 1: 50% weight.

Assignments 2 and 3: each 25% weight.

Literatuur

- Ben Baarda, Monique van der Hulst (2012). Basisboek interviewen, Groningen: Noordhoff Uitgevers BV.
- Kirkpatrick, L.A. (2005). Attachment, Evolution, and the Psychology of Religion. New York/London: The Guilford Press. Ch. 1-3, 4, 5 .
- Saane, Joke van (2012). Geloofwaardig leiderschap. Zoetermeer: Boekencentrum.
- Spilka, B., Hood, R.W. jr., Hunsberger, B. & Gorsuch, R. (2003). The Psychology of Religion. An Empirical Approach. New York/London: The Guilford Press. Ch. 4 .
- Saraglou, V. & Munoz-Garcia, A. (2009). Individual differences in Religion and Spirituality. An issue of personality traits and/or values. In: Journal for the Scientific Study of Religion, 47(1): 83- 101.
<http://www.ucl.be/cps/ucl/doc/psyreli/documents/2008.JSSR.pdf>
- Stoppels, Sake (2009). Voor de verandering. Werken aan vernieuwing van gemeente en parochie. Zoetermeer: Boekencentrum, hoofdstuk 9.
- Casestudies inzake het denken van leiders van religieuze gemeenschappen over leidinggeven in een (hun) religieuze gemeenschap.

Liturgie en Homiletiek (DS)

Vakcode	G_LITURHOMIL ()
Periode	Periode 2
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. A.J. Noord
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Liturgiek:

De student:

- verwerft kennis van actuele theorie en praktijktheorie op het vakgebied, met name in relatie tot een pluralistische geloofscultuur binnen en buiten de Broederschap;
- kan deze theorie vertalen naar het praktijkniveau van het voorgaan in de gemeente van de Doopsgezinde Broederschap, inclusief het samenwerken met gemeenteleden en het maken van liturgisch beleid.
- is in staat om keuzes te maken en deze te verantwoorden waar het gaat om liturgische aspecten van het voorbereidingsproces van vieringen in relatie tot de gevormde liturgische traditie en de praxis in de Doperse geloofsgemeenschap.

Homiletiek:

De student:

- heeft kennis van actuele theorie en praktijktheorie op het vakgebied; in het bijzonder van de Doperse preektradities
- kan keuzes maken en deze keuzes verantwoorden ten aanzien van homiletische aspecten van het voorbereidingsproces van de prediking

in relatie tot homiletische uitgangspunten, tot de theologische traditie van de geloofsgemeenschap, de pluralistische cultuur en de persoonlijke invulling van het predikant/voorgangerschap.

Inhoud vak

Liturgiek/homiletiek:

Literatuurstudie, praktijkopdrachten, voorbereidende en evaluatieve bijeenkomsten. Eventueel in overleg het gefaseerd inoefenen uitvoeren en evalueren van vieringen in de (stage)gemeente.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege.

Literatuur

M. Kropf, R. Slough, Y.A. Yoder, Preparing Sunday Dinner. A Collaborative Approach to Worship and Preaching. Herald Press, 2006;

E. Kreider, Enter His Gates, Fitting Worship Together. Herald Press/Marshalls, 1990 P. Oskamp, N.A. Schuman (red.), De weg van de liturgie, Zoetermeer 1998;

Dienstboek De Gemeente Komt Samen (ADS) Zoetermeer, Boekencentrum 1998
Ciska Stark, Proeven van de preek. Een praktisch-theologisch onderzoek naar de preek als Woord van God. Zoetermeer 2005;

Dienstboek een proeve, Schrift Maaltijd Gebed Zoetermeer 1998;

Dienstboek deel 2, Zoetermeer 2004/2005;

Moduleboek c.q. syllabus met artikelen en keuzeliteratuur, bijv. :

David B. Geiser, Michael A. King, Anabaptist Preaching. A Conversation between Pulpit, Pew and Bible. Elkhart: Cascadia

Th. Long, The Witness of Preaching, Louisville herdruk 2002;

P. Oskamp/R. Geel, Concreet en beeldend preken. Bussum, 1999;

Chris Altmann, Preaching to Pluralists. How to Proclaim Christ in a Postmodern Age, Missouri: Chalice Press 2004;

James.R. Nieman, Preaching to Every Pew: Cross-Cultural Strategies, Minneapolis: Fortress Press 2001;

Ronald J. Allen, Hearing the Sermon, Relationship, Content, Feeling, Missouri: Chalice Press 2004;

Albrecht Grozinger, Toleranz und Leidenschaft. Über das Predigen in einer pluralistischen Gesellschaft. Gütersloh: Kaiser 2004;

Overige informatie

Instruction may be in English if one or more foreign students enroll for the course. Foreign students are requested to contact the instructor before the start of the course.

Liturgiek II (BS)

Vakcode	G_BSLIT2 (110072)

Periode	Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

de student:

- is in staat om rouw- en trouwdiensten vorm te geven en te leiden.
- is in staat om doop- en avondmaalsdiensten vorm te geven en te leiden.
- is in staat om ziekenzalving, het opdragen van kinderen en het bevestigen van raadsleden vorm te geven en te leiden.

Inhoud vak

In deze cursus gaat het om het toepassen van de eerder verworven liturgische kennis en vaardigheden in specifieke contexten. Tevens vindt een theologische doordinking plaats van het liturgisch handelen in deze diensten in het licht van de Schrift en de traditie.

Onderwijsvorm

Werkcolleges, waarin de studenten individueel en in groepen diverse liturgieën voorbereiden, bespreken, beoordelen, uitwerken en presenteren.

Toetsvorm

- student heeft 80% van de colleges bijgewoond;
- een essay over ziekenzalving (20%);
- vier uitgewerkte liturgieën voor vier verschillende bijzondere gelegenheden worden ingeleverd, voorzien van een theologische verantwoording (80%).

Literatuur

Verplichte literatuur:

Christopher J. Ellis, *Gathering. A Theology and Spirituality of Worship in Free Church Tradition*, London 2004 (325 p.) ISBN 0 334 029678
 Paul Oskamp en Niek Schuman, *De weg van de liturgie. Tradities, achtergronden, praktijk*. Zoetermeer 2001 (1998) (422 p.) ISBN9021136791
 A. Nijland, *Ziekenzalving*, brochure Unie van BG (wordt ter college uitgereikt)

Vereiste voorkennis

De vakken Baptistica I (G_BAPTISTIC1) en Liturgiek I (G_BSLIT1).

Luther en Erasmus inzake de genadeleer

Vakcode	G_DOGMLUTHER (100057)
Periode	Periode 6
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. W. van Vlastuin
Docent(en)	dr. W. van Vlastuin
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student

1. Is in staat om analytisch over theologische vragen na te denken en zelfstandig een onderzoeksvoorstel te formuleren waarbij hij in staat is om aan te geven welke vaardigheden verder ontwikkeld dienen te worden om in een academische of professionele context te functioneren.
2. Verkrijgt kennis van en inzicht in de reformatorische mensleer en genadeleer op zodanige wijze dat hij in staat is om origineel onderzoek te verrichten en een bijdrage aan het wetenschappelijk discours te leveren.
3. Is in staat om een zelfstandig oordeel te formuleren ten aanzien van deze problematiek in kerk of samenleving.
4. Is in staat om kennis, inzicht, conclusies en argumenten duidelijk en ondubbelzinnig te communiceren in een wetenschappelijke context of daarbuiten.

Inhoud vak

In de bespreking van het Luthers geschrift 'De knechtelijke wil' wordt ingegaan op de historische achtergrond van dit geschrift. Er blijken in dit geschrift verschillende lijnen uit Luthers theologie samen te komen. Deze theologische beslissingen krijgen ruimschoots aandacht.

Onderwijsvorm

3 x 2 uur hoor/werkcollege. De studenten bereiden zich op het college voor door per college een gedeelte te lezen en daarover de bijbehorende vragen te beantwoorden.

Toetsvorm

Schriftelijk tentamen waarin niet alleen kennis wordt gevraagd, maar ook het analytisch denkvermogen wordt getoetst.

Literatuur

M. Luther, De servo Arbitrio [320] (diverse uitgaven en vertalingen). De originele tekst van De Servo Arbitrio is te vinden in de editie van A. Freitag in de zogenaamde Weimarer Ausgabe, XVIII, 597-787. Er bestaan verschillende vertalingen in het Duits, Frans en Engels. Er is een oudere Nederlandse vertaling die heel slecht is. Handzaam en puntig vertolkt is de vertaling van J.I. Packer en O.R. Johnston onder de titel The Bondage of the Will, Grand Rapids 1957. Daarnaast is er E. Gordon Rupp and Philip S. Watson (ed.), Luther and Erasmus: Free Will and Salvation, Philadelphia: The Westminster Press, 1969, onderdeel van de 'The Library of Christian Classics: Ichtus Edition'. Er zijn hiervan ook latere uitgaven dan van 1969, uitgegeven door SCM Press in Engeland, ISBN 0664241581. Hierin is ook Erasmus' Diatribe opgenomen. Heel goed is ook Martin Luther, Lateinisch-Deutsche Studienausgabe, Leipzig 2006 band 1, 219-661. Er is ook een Nederlandse vertaling: Kiezen is dienen, Kampen: Kok, 2010.

Masterscriptie

Vakcode	G_SCRMAGGDS (118903)
Periode	Ac. Jaar (september), Semester 2
Credits	18.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid

Doel vak

De student:

- kan zelfstandig theologisch onderzoek verrichten;
- kan onderzoek schriftelijk en mondeling presenteren en verdedigen.

Inhoud vak

In deze module verdiept de student zich in een deelgebied van de theologie en verricht ten behoeve daarvan zelfstandig onderzoek. De resultaten van dit onderzoek wordt neergelegd in de vorm van een scriptie.

Onderwijsvorm

Literatuurstudie en/of veldwerk.

Toetsvorm

Scriptie.

Literatuur

Afhankelijk van de keuze van scriptie-onderwerp.

Overige informatie

Sectieleiders fungeren als coördinatoren bij dit onderdeel. De scriptiebegeleider is afhankelijk van het gekozen onderwerp.

Media 2: Religion and popular culture

Vakcode	G_MED2 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. J.H. Roeland
Examinator	dr. J.H. Roeland
Docent(en)	dr. J.H. Roeland
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

The student:

- develops an understanding of the popularisation of contemporary religion and the religious nature of contemporary popular culture;
- describes and critically evaluates the current state of the art in social-scientific research on the relationship between religion and popular culture, including the main theoretical approaches and debates;
- defines and distinguishes the main concepts being used in these theoretical debates;
- can apply theory on manifestations of religion in popular culture and popular culture in religion;
- critically evaluates theory on the basis of research and personal knowledge and experience, in order to develop well-defined problem definitions;
- differentiates between empirical (sociological, anthropological) and

concerned (ethical, theological) approaches of religion and popular culture, and is able to formulate both empirical and concerned problem definitions;

- can connect one's personal (ir-)religious perspectives, principles and sources to popular cultural texts and practices, and develop and discuss arguments for an ethical or theological concerned position in a multi-religious context;
- initiates research independently, resulting in an empirically-based, concerned research proposal including a problem definition, research question, theoretical and conceptual framework, and methodology;
- communicates clearly and precisely, on a journalistic level, in order to reach both academics and a broad interested public.

Inhoud vak

Popular culture is frequently perceived to be artificial, superficial and secular. However, research suggests that popular culture may function as a repertoire from which people draw in their search for (religious) meaning and a cultural site where religious practices are played out and deep religious feelings can be experienced. Movies, games, dance events, pop music, music festivals, media events, virtual worlds and other forms of popular culture seem to be not only entertaining, but may also important in people's search for (religious) meaning.

At the same time, traditional and post-traditional religions increasingly embrace popular culture, a process often described as the popularisation of religion. Relipop, for instance, is a popular phenomenon, both among evangelical and Muslim youngsters. Another example is evangelical worship, a blending of 'secular' poprock music and Christian worship texts. Religious people use popular media and new media technologies (including social network sites as Facebook and Twitter) to establish new religious communities. There is a growth in religious meetings that follow the format of a festival or event.

Finally, a commercial 'relimarket' has been developed in recent years, offering an enormously amount of religious consumer products: books, clothes, music, movies, lifestyle gadgets, etc.

The distinction between religion and popular culture thus becomes increasingly problematic. This process evokes a number of questions, which will be addressed in this course, namely: which religious dimensions can be distinguished in popular culture? And conversely: to what extent do religious practices, identities, communication styles and communities transform under the influence of popular culture?

These mainly sociological questions tap into a wider theoretical debate on religious changes in late-modern society. In this debate, which will be discussed extensively during this course, three approaches can be distinguished: the secularisation approach, the (re-)sacralisation approach, and the commodification approach. These approaches are discussed in class on the basis of personal knowledge and experience, knowledge attained in bachelor education, and empirical (primarily sociological) case studies.

In addition to a sociological approach to the topic of this course, a concerned approach, defined by a critical stance towards popular culture on the basis of ethical or theological normativity, is discussed as well. While in sociological research ethical and theological normativity is supposed to be bracketed, a concerned approach involves an ethical and/or theological evaluation. Hence, the student is offered a set of tools to define, analyse and evaluate the 'truthfulness, meaningfulness, goodness, justice, and beauty of popular cultural texts and practices' (Lynch 2005, ix).

Onderwijsvorm

A combination of small-scale interactive lectures and seminar-style meetings. The lectures will provide a solid theoretical basis and a methodology for doing concerned ethical-theological research. In seminar-style meetings students are involved in two different exercises. In the first place, students will interpret complex social, cultural and religious phenomena on the basis of theoretical knowledge, and discuss theoretical insights on the basis of empirical case-studies. Students are expected to participate actively, by selecting and presenting empirical studies (scientific articles, books, or papers), evaluating their scientific quality, and relating them to the theoretical debates under study. In discussing these studies, students differentiate between the several distinctive elements of the scientific construction of theoretical knowledge (in particular problem definition, research question and methodology). In the second place, students analyse and evaluate popular cultural texts and practices from an ethical and/or theological perspective. Students participate actively by reflecting on their (ir-)religious perspectives, principles and sources, developing arguments for an ethical or theological concerned position, and contributing to scholarly and public concerns about popular culture.

Toetsvorm

A final paper (100%) on a relevant subject, which includes a empirically-based problem definition, research question, theoretical and conceptual framework, and a rudimentary methodology, written in an accessible language.

Literatuur

Gordon Lynch, 2005. Understanding Theology and Popular Culture. Malden (MA), etc.: Blackwell.

Pastoraat & counseling (DS)

Vakcode	G_DSPASCOUN (118067)
Periode	Periode 3
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. A.J. Noord
Docent(en)	drs. A.J. Noord
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Pastoraat (HHS)

Vakcode	G_HHSPASTOR (100070)
Periode	Periode 1, Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek
Docent(en)	dr. P.C. Hoek

Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student: heeft grondige kennis van modellen, theorieën en perspectieven die bij de doordenking van pastorale praxis van belang zijn; heeft zich de fundamentele inzichten en vaardigheden eigen gemaakt die nodig zijn voor pastorale gespreksvoering; heeft praktische vaardigheden inzake het omgaan met specifieke situaties; heeft een vaardigheid ontwikkelt in verbatimanalyse.

Inhoud vak

Tijdens de stage (G_HHSSTAGSUP) voert de student ten minste 10 pastorale gesprekken. Van twee van deze gesprekken maakt hij een verbatim. Van elke deelnemer wordt tijdens dit college tenminste één verbatim besproken.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege.

Toetsvorm

Mondeling tentamen.

Literatuur

- H.C. van der Meulen (red.), Liefdevol oog en open oor. Handboek pastoraat in de christelijke gemeente, Zoetermeer 1999;
- G. Lang en H.T. van der Molen, 'Psychologische gespreksvoering. Een basis voor hulpverlening', 13e (2007) of latere druk.

Pastorale Theologie

Vakcode	G_BSPASTH ()
Periode	Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. H.A. Bakker
Docent(en)	prof. dr. H.A. Bakker
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

1. De student kan de pastorale zorg binnen het brede perspectief van de theologische wetenschap (theologie en praktijk) en de seculiere hulpverlening plaatsen. Hij heeft historisch overzicht over de ontwikkeling van de pastorale zorg en de pastorale theologie. Daarbij weet hij de pastorale theologie te verbinden met de ontwikkeling op het gebied van menswetenschappen, filosofie en het moderne theologische discours.
2. De student is in staat de pastorale relatie te beschrijven als een relatie waarin tenminste drie 'verhalen' een rol spelen (hermeneutisch vloeien deze ineen, omdat precies dit pastoraat is): het verhaal van de pastorant als 'hulpvrager', het verhaal van de pastor als 'zorgbieder', en het verhaal dat God als 'Herder' met beiden als afzonderlijk gaat.
3. Daarbij kan de student uitleggen hoe achter het verhaal van de pastorant contextuele verbanden een rol spelen.

4. De student kan bovengenoemde 'verhalen' ten behoeve van de pastorale zorg aanwenden en integreren, en deze hermeneutisch betrekken op een complexe casus (live of hypothetisch). 5. De student ontwikkelt inzicht in verantwoord pastoraal handelen.

6. De student heeft inzicht in de wijze waarop psychosociale factoren (ook die van 'gender') inspelen op pastorale processen.

7. De student kan de doorgenomen literatuur kritisch evalueren (in de colleges wordt de kritiek besproken). Op het examen wordt dit getoetst.

Inhoud vak

De grondlijnen van de pastorale zorg worden historische en thematisch benaderd. Grote aandacht ligt bij de wijze waarop de zorg zich in de loop van de tijd in de kerken plooide. Daarbij wordt ook ingegaan op de noodzakelijke vereisten van de hulpverlener/voorganger, en de 'verveelde tijd' waarin de voorganger opereert.

Pastorale Theologie is een kritische handelingswetenschap die vanuit de abstractie van de pastorale theorie, in correlatie met de brede theologiebeoefening, het pastorale handelen van de gemeente wil dienen. De kerkelijke praktijk is daarbij de focus. In dit college gaan we dieper in op verantwoord pastoraal handelen in het licht van: (1) theologiebeoefening en levensverhalen van mensen, (2) het levensverhaal van de pastor zelf, en (3) psychosociale gendervraagstukken. We eindigen met (4) een weging van het bestudeerde en besprokene (sterkte/zwakte analyse).

Onderwijsvorm

Door middel van hoorcolleges en geleide discussie wordt de leesstof doorgenomen en besproken: Heitink, Prins, Ganzevoort/Visser, Nauta, Herman.

Voor ieder college leest de student de voorgeschreven literatuur. De te lezen pagina's zijn opgeteld ong. 1600.

Toetsvorm

Toetsing vindt plaats door middel van een schriftelijk eindexamen (50% van het eindcijfer) en een kritisch leesverslag van de gelezen boeken, met een eigen standpuntbepaling (50% van het eindcijfer).

Literatuur

De student leest:

-Gerben Heitink, Pastorale zorg: theologie – differentiatie – praktijk (Handboek Praktische Theologie; Kampen: Kok, 20002) 263 pp.

-Awee Prins, Uit verveling Kampen: Klement, 20072) 400 pp.

-Ruard Ganzevoort, Jan Visser, Zorg voor het verhaal. Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008) 400 pp.

-Rein Nauta, Paradoxaal leiderschap: schetsen voor een psychologie van de pastor (Nijmegen: Valkhof Pers, 2006) 269 pp.

-Judith Lewis Herman, Trauma en herstel. De gevolgen van geweld - van mishandeling thuis tot politiek geweld (Amsterdam: Wereldbibliotheek, 1993) 342 pp.

Overige informatie

Aanwezigheid tijdens colleges is verplicht, evenals grondige voorbereiding.

Pastorale theologie I (BS)

Vakcode	G_BSPASTTH1 (110069)
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. H.A. Bakker
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student kan de pastorale zorg binnen het brede perspectief van de theologische wetenschap (theologie en praktijk) en de seculiere hulpverlening plaatsen. Hij heeft historisch overzicht over de ontwikkeling van de pastorale zorg en de pastorale theologie. Daarbij weet hij de pastorale theologie te verbinden met de ontwikkeling op het gebied van menswetenschappen, filosofie en het moderne theologische discours.

Inhoud vak

De grondlijnen van de pastorale zorg worden historische en thematisch benaderd. Grote aandacht ligt bij de wijze waarop de zorg zich in de loop van de tijd in de kerken plooide. Daarbij wordt ook ingegaan op de noodzakelijke vereisten van de hulpverlener/voorganger, en de 'verveelde tijd' waarin de voorganger opereert.

Onderwijsvorm

Door middel van hoorcolleges en geleide discussie wordt de leesstof doorgenomen en besproken.

Toetsvorm

Toetsing vindt plaats door middel van een schriftelijk eindexamen (100%).

Literatuur

De student leest:

- Gerben Heitink, Pastorale zorg: theologie – differentiatie – praktijk (Handboek Praktische Theologie; Kampen: Kok, 20002) 263 pp.
- Awee Prins, Uit verveling Kampen: Klement, 20072) 400 pp.

Doelgroep

De student dient BA te hebben afgerond.

Overige informatie

Aanwezigheid tijdens colleges is verplicht, evenals grondige voorbereiding.

Pastorale theologie II (BS)

Vakcode	G_BSPASTTH2 (110070)
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. H.A. Bakker
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

- De student is in staat de pastorale relatie te beschrijven als een relatie waarin drie 'verhalen' een rol spelen: het verhaal van de pastorant, het verhaal van de pastor, en het verhaal dat God met beiden afzonderlijk gaat;
- Daarbij kan de student uitleggen hoe achter het verhaal van de pastorant contextuele verbanden een rol spelen;
- De student kan bovengenoemde 'verhalen' ten behoeve van de pastorale zorg aanwenden en integreren;
- De student heeft inzicht in de wijze waarop psychosociale factoren (ook die van 'gender') inspelen op pastorale processen;
- De student kan de doorgenomen literatuur kritisch evalueren.

Inhoud vak

Pastorale Theologie is een kritische handelingswetenschap die vanuit de abstractie van de pastorale theorie, in correlatie met de brede theologiebeoefening, het pastorale handelen van de gemeente wil dienen. De kerkelijke praktijk is daarbij de focus. In dit college gaan we dieper in op verantwoord pastoraal handelen in het licht van: (1) theologiebeoefening en levensverhalen van mensen, (2) het levensverhaal van de pastor zelf, en (3) psychosociale gendervraagstukken. We eindigen met (4) een weging van het bestudeerde en besprokene.

Onderwijsvorm

Door hoorcolleges en geleide discussies wordt de stof doorgenomen.

Ganzevoort/Visser (bij 1)

Nauta (bij 2)

Herman (bij 3)

Weging (bij 4)

Voor ieder college leest de student de voorgeschreven literatuur. De te lezen pagina's zijn ong. 1670 (400 + 230 + 260 + 300 + 250 + 230). Uitgaand van minimaal 11 pagina's per uur (Nederlandse tekst, niet alles is zwaar theologisch) komt dit op ongeveer 150 uur. Voor de cursus staat 168 uur (6x28 uur).

Toetsvorm

Schriftelijke toetsing vindt plaats over alle gelezen en behandelde stof (100%).

Literatuur

-Ruard Ganzevoort, Jan Visser, Zorg voor het verhaal. Achtergrond, methode en inhoud van pastorale begeleiding (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008) 400 pp.

-Rein Nauta, Paradoxaal leiderschap: schetsen voor een psychologie van de pastor (Nijmegen: Valkhof Pers, 2006) 269 pp.

-Judith Lewis Herman, Trauma en herstel. De gevolgen van geweld - van mishandeling thuis tot politiek geweld (Amsterdam: Wereldbibliotheek, 1993) 342 pp.

Doelgroep

De student wordt geacht de BA te hebben afgerond.

Overige informatie

Aanwezigheid tijdens de colleges is verplicht, evenals voorbereid naar de colleges komen.

Peace Theology and Ethics

Vakcode	G_DSPTHAE ()
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. F. Enns
Docent(en)	prof. dr. F. Enns
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

The student can name the different dimensions and the theological foundation of Peace-Theology and –Ethics from a broad ecumenical (and inter-religious) perspective. The student is able to explain the role of Peace and Justice within the Christian tradition will be tested as well as the (historical and political) obstacles and challenges to (Christian) Ethics. Through this knowledge the student will be able to contribute to the ongoing discussion in the field of theological ethics by taking part in the discussions in class .

The student analyzes a variety of ethical and theological questions arising from today’s political and societal challenges to conflict resolution – in manifold dimensions. Non-violent approaches to civil conflict management, “good practices”, as well as new trends in peace-theology will be explored by the students.

The student will transfer this knowledge to to new or unknown circumstances of different contexts in order to test the potential of different models. The student will integrate the knowledge and cope with the political, societal, and ethical complexities of each given context by comparing case studies.

The student formulates judgments on the basis of the given information, by taking part in the discussions during class as well as in writing smaller essays or reading reports on very specific topics and texts, taking into account the societal and ethical responsibilities involved.

The student communicates conclusions growing out of the knowledge, motives and arguments in a clear manner to the other participants of the class as well as writing a small article for the public on a specific topic of the field.

The student analyzes the ethical “dilemmas” and develop the ability to argue for and against different ethical approaches and their respective implications by writing a paper at the end of the course.

The student will be able to perform independently and autonomous follow up studies.

Inhoud vak

The ongoing ecumenical debate on “Just Peace” will be presented and discussed. This includes a theological understanding and different approaches to peace as well as different models of justice (retributive vs. restorative and transitional justice), based on biblical texts.

From this different “testing fields” will be approached: The “Responsibility to Protect”, “Just Policing”, conflict transformation and reconciliation models.

Onderwijsvorm

Presentations, discussions, partly as "open colleges".

Toetsvorm

Paper.

Literatuur

An Ecumenical Call to Just Peace – Companion. Geneva: World Council of Churches 2011.

Fernando Enns, Ökumene und Frieden. Theologische Anstöße aus der Friedenskirche. Theologische Anstöße Bd. 4, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener 2012.

Duane K. Friesen and Gerald W. Schlabach (eds.), At Peace and Unafraid. Public Order, Security, and the Wisdom of the Cross, Scottdale/PA: Herald Press 2005.

John Paul Lederach, Building Peace: Sustainable Reconciliation in Divided Societies, Washington D.C.: United States Institute of Peace Press 1997.

John Paul Lederach, The Moral Imagination: The Art and Soul of Building Peace, Oxford (et.al.): University Press 2005.

John Paul Lederach, The Little Book of Conflict Transformation, Good Books, 2003.

Overige informatie

Compulsory attendance (80%).

Peacebuilding and Restorative Justice

Vakcode	G_PEACEJUST ()
Periode	Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. F. Enns
Docent(en)	prof. dr. F. Enns
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Psychologie I

Vakcode	G_PSY1 (118000)
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. J.W. van Saane
Docent(en)	dr. J.W. van Saane
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student: heeft inzicht in de grondslagen van het denken over menselijk gedrag; kan deze inzichten toepassen op een aantal

probleemgebieden van gedrag (in organisaties), zoals waarnemen, motivatie, cognitie, communiceren, ontwikkeling en werken in groepen.

Inhoud vak

Waarnemen: Hoe nemen we waar? Kunnen we de 'echte' werkelijkheid waarnemen? Attitudes: Hoe maken en wijzigen we onze meningen? Hoe beïnvloeden we elkaar? Cognities: Hoe denken en leren mensen? Welke ontwikkelingen zijn daarin aan te wijzen? Communicatie: Welke patronen zijn te herkennen? Hoe ervaren we elkaars gedrag, hoe reageren we daar als individu of als groep op? Groepen: Hoe ontstaan groepen? Welke mechanismen werken daar? Wat zijn kenmerken van goed functionerende groepen?

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege met werkopdrachten.

Toetsvorm

Tentamen en wekelijkse opdracht aan de hand van casusmateriaal.

Literatuur

E.R. Smith & D.M. Mackie (2007). Social Psychology. 3rd edition. New York: Psychology Press.

Research Skills

Vakcode	G_RESSK ()
Periode	Periode 3
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. E. van Staalduine-Sulman
Docent(en)	dr. J.H. de Wit, prof. dr. H.C. Stoffels, prof. dr. M.G.K. van Veen, dr. A.L. Vroom, dr. V.A. van Bijlert, prof. dr. A.A. den Hollander, dr. L. Minnema, dr. H. Amirav, dr. E.V. Tolstoj, dr. E. van Staalduine-Sulman
Lesmethode(n)	Hoorcollege
Niveau	500

Doel vak

The student is able to:

- describe his/her own favourite methods of learning and investigating
- name, compare and evaluate the main schools and problems of philosophy of science;
- evaluate texts with regard to their argumentation;
- name the constitutive elements of the Netherlands Code of Conduct for Scientific Practice and apply them in his own research proposal;
- evaluate research proposals and suggest ways to make them less sloppy and more fraud-proof ;
- apply methods to find literature for his/her own investigation
- create a coherent, well defined and methodologically right research proposal.

Inhoud vak

The plenary lectures provide an introduction to the topics of philosophy of science, the ethics of science and argumentation, as well

as three other major problems of the investigation of religions. These topics are important to learn the rules of what knowledge is and how it can be obtained and described. They put a fence around investigation, protecting against dishonesty, argumentation failures and 'sloppy' research. The plenary lectures mostly lead to the examination. Five series of three workshops each provide an introduction to methodology, each in their own specialty: history of religion – explanation of religious texts – observation of religious customs – religious reasoning – comparison of religions. Each student must participate in (at least) two series of workshops. Within one of these workshop series the student delivers a research proposal.

Onderwijsvorm

Plenary lectures.

Workshops on research methods and research proposals

(each student must participate in two out of five workshops; choose those workshops that match the topic of your research proposal).

Toetsvorm

Formative

- Kolb test (Dutch: <http://www.vergouwenoverduin.nl/Leerstijlen.html>) (English: <http://www.brianmac.co.uk/learnstyle.htm>);
- Small assignments in logic, research methods and library searching;
- Preliminary research proposal;
- Evaluation of a peer's research proposal.

Summative

- Examination about logic, ethics and philosophy of science (50%);
- Definitive research proposal (50%).

Literatuur

- Ted Benton, Ian Craib, Philosophy of Social Science (Palgrave 2001).
- Frans H. van Eemeren, R. Grootendorst, Argumentation, Communication and Fallacies: A Pragma-Dialectical Perspective (pp. 93-207; Hillsdale NJ 1992).
- De Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU 2012; [http://www.vsnul.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Code_wetenschapsbeoefening_2004_\(2012\).pdf](http://www.vsnul.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/Code_wetenschapsbeoefening_2004_(2012).pdf)) = The Netherlands Code of Conduct for Scientific Practice (http://www.vsnul.nl/files/documenten/Domeinen/Onderzoek/The_Netherlands_Code_of_Conduct_for_Scientific_Practice_2012.pdf) .
- Cie. Levelt, Falende wetenschap: De frauduleuze onderzoekspraktijken van sociaal-psycholoog Diederik Stapel (https://www.commissielevelt.nl/wp-content/uploads_per_blog/commissielevelt/2013/01/eindrapport1.pdf) = Flawed science: The fraudulent research practices of social psychologist Diederik Stapel (https://www.commissielevelt.nl/wp-content/uploads_per_blog/commissielevelt/2013/01/finalreportLevelt1.pdf) .

Scriptie (BS)

Vakcode	G_BSSCRMA (110077)
Periode	Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid

Coördinator	drs. T. van der Leer

Sociale en Kerkelijke kaart (DS)

Vakcode	G_DSSOCKERK (118035)
Periode	Periode 1
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. S. Stoppels
Docent(en)	dr. S. Stoppels
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

heeft het vermogen om systematisch naar het feitelijke functioneren van een kerkelijke gemeente binnen haar maatschappelijke context te kijken, ontwikkeld, met daarbij oog voor de gelaagdheid van de gemeente.

Inhoud vak

Veldonderzoek in de stagegemeente, zoals deze functioneert binnen haar maatschappelijke context.

Onderwijsvorm

Werkcolleges en praktijkoriëntatie.

Literatuur

Rein Brouwer e.a., *Levend lichaam. Dynamiek van christelijke geloofsgemeenschappen in Nederland*, Kampen 2007; Sake Stoppels, *Voor de verandering. Werken aan vernieuwing in gemeente en parochie*, Zoetermeer 2009; Eventuele aanvullende literatuur via BB.

Overige informatie

Instruction may be in English if one or more foreign students enroll for the course. Foreign students are requested to contact the instructor before the start of the course.

Specialisatiemodule Bijbelwetenschappen 2: Een beetje lager dan de engelen - Antropologische thema's in geschriften

Vakcode	G_SMBW132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. J. Dubbink
Docent(en)	prof. dr. J. Dubbink
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

The goals of this class are the following:

- The student knows the main themes concerning “biblical anthropology” to such a level that s/he is able to begin contributing to the field itself in written and oral form (debate, academic papers, reviews).
- The student is able to relate insights gained from the exegesis of pertinent biblical texts to overarching theological and philosophical debates in ancient and contemporary societies.
- The student is able to evaluate the use of biblical texts in contemporary theological and philosophical debates and to formulate this evaluation responsibly.
- The student is able to formulate his/her own research, as it is developed in the context of the course, both for an academic and for a general readership.
- The student can develop follow-up research related to the topic of the course independently.

Inhoud vak

The contents of this course include the following topics:

- Human origins in creation accounts.
- Human beings in eschatological texts.
- Human beings in their relationship to other (groups of) humans.
- Human beings in their relationship to the divine.
- Human beings in their gendered existence.
- Human beings and their reflection on themselves.

Each topic will be discussed by analysing representative biblical texts and by relating this analysis to pertinent theological and/or philosophical questions, particularly to those pertaining to the students' own backgrounds and to current debates in society.

Onderwijsvorm

The course consists of 12 hours of lectures, taught by both lecturers and 12 hours of tutorial meetings, taught by the lecturers separately. The lectures and tutorials employ a variety of presentation techniques, as well as plenary discussions, student presentations, and the joint close reading of texts.

Toetsvorm

The evaluation of this course takes place on the basis of a term paper (8'500 words/20 pages) on a topic agreed upon with the professors; the paper includes perspectives for further research. An appendix to the paper (1'500 words), the student will present the argument and conclusions in a format suitable for publication in a non-specialist journal (e.g. *Schrift*, *Interpretatie*, etc.).

In addition to this, more advanced students (research MA, all second- and third-year MA students), will take an active role in presenting topics and their paper will be of potentially publishable quality, or, in addition to a regular paper, 5 reviews of recent publications in the field.

Literatuur

The basic bibliography of this course includes:

New Testament:

M.Labahn/O. Lehtipuu, *Anthropology in the New Testament and its Ancient Context* (Louvain: Peeters, 2010).

Bruce J. Malina, *The New Testament World. Insights from Cultural*

Anthropology (Louisville: Westminster John Knox, 2001).
 Johannes Beutler (ed.) Der neue Mensch in Christus.
 Hellenistische Anthropologie und Ethik im Neuen Testament QD 190
 (Freiburg: Herder, 2001).
 Colleen M. Conway, Behold the Man! Jesus and
 Greco-Roman Masculinity (Oxford: Oxford University, 2008).
 Eckart Reinmuth, Anthropologie im Neuen Testament UTB 2768 (Tübingen:
 Francke, 2008).
 Udo Schnelle, Neutestamentliche Anthropologie. Jesus – Paulus –
 Johannes (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1991).
 Ulrike Mittmann-Richert/Friedrich Avemarie/Gerben S. Oegema (ed.), Der
 Mensch vor Gott (Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2003).
 Stefan Alkier, Die Realität der Auferweckung in, nach und mit den
 Schriften des Neuen Testaments (Tübingen: Francke, 2009).

Old Testament:

H.W. Wolff, Anthropologie des Alten Testaments, München 1973
 J.W. Rogerson, Anthropology and the Old Testament. Oxford 1978.
 Ute Neumann-Gorsolke, Herrschen in den Grenzen der Schöpfung : ein
 Beitrag zur alttestamentlichen Anthropologie am Beispiel von Psalm 8,
 Genesis 1 und verwandten Texten / Neukirchen-Vluyn 2004.
 Andreas Wagner, Die Menschengestaltigkeit Gottes. Das Bild Gottes auf
 dem Hintergrund alttestamentlicher und altorientalischer Bildkonzepte,
 Gütersloh 2007.
 Andreas Wagner, Anthropologische Aufbrüche. Alttestamentliche
 Menschenkonzepte und anthropologische Positionen und Methoden (FRLANT),
 Tübingen 2007.
 Christian Frevel/ Wischmeyer, Oda, Menschsein. Perspektiven des Alten
 und Neuen Testaments (NEB, Themen 11), Würzburg 2003.
 Bernd Janowski, Der Mensch im alten Israel. Grundfragen
 alttestamentlicher Anthropologie, ZTHK 102 (2005), 143-175.

Vereiste voorkennis

Students are required to have completed the basic training in biblical
 exegesis (including training in Greek and Hebrew) as it is part of the
 BA Theology offered by VU University Amsterdam, or an equivalent
 training.

Overige informatie

Students are to be present in at least 80% of the classes and are to
 excuse themselves in advance when unable to attend. Per additionally
 missed class, the student is required to submit the coursework required
 for that class in writing. Failure to do so prevents the student from
 completing the course.

Specialisatiemodule Islamitische Theologie 1: Contemporaine Islamitische Theologie

Vakcode	G_SMCIT131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. P.A. van Doorn-Harder
Docent(en)	prof. dr. P.A. van Doorn-Harder

Doel vak

Na het volgen van deze module, wordt verwacht dat de student in staat is de meest invloedrijke historische ontwikkelingen weer te geven die hebben geleid tot de vorming van prominente contemporaine stromingen binnen het Islamitisch theologisch denken. Daarnaast moet de student de discussies weer kunnen geven over de theoriën en filosofieën van de Islamistische denkers wiens ideeën ten grondslag liggen aan deze nieuwe vormen van denken. Dit betekent tevens dat de student de theologisch-juridische discussies die deze vormen van denken sturen toe kan passen in discussies tijdens het college, in het individuele onderzoeksproject, en in het te schrijven paper ter afsluiting van deze module.

De student is in staat onderscheid te maken tussen de invloed van traditionele vormen van Islamitisch theologisch denken en andere filosofische stromingen (zoals b.v. de Verlichting) die invloed hebben uitgeoefend op bepaalde vormen van Koranuitleg en theologisch denken in de huidige Islamitische maatschappij. De student kan uitleggen hoe deze stromingen binnen zowel de religieuze als de sociale context geplaatst kunnen worden. Tevens past de student deze contextualisering toe in de analyse van het zelfgekozen onderwerp.

Gebruik makend van het bestudeerde materiaal ontwerpt de student een individueel project dat een bepaalde stroming, figuur of debat behandelt. Dit onderwerp kan bijvoorbeeld zijn: een invloedrijke figuur (Fatima Mernissi, Sayyid Qutb, Taha Abdurrahman, Fazlurahman), een controversieel onderwerp (bijvoorbeeld homosexualiteit, de rol van vrouwen, mensenrechten, en immigranten issues), of een organisatie zoals de Indonesische Nahdlatul Ulama die een toonaangevende rol speelt in de vorming van lokale Islamitische discourses.

Naast het formuleren van een duidelijke vraagstelling, wordt verwacht dat de student een hypothese vormt over de sociaal-maatschappelijke relevantie en mogelijke ethische of politieke implicaties die het gekozen onderwerp kan hebben binnen de betreffende Islamitische context. Daarnaast ontwerpt de student een onderzoeksplan waarin tijdslijn en te raadplegen literatuur worden aangegeven.

Tegen het eind van het college geeft de student een presentatie over het gekozen onderwerp waarin niet alleen de hoofdthema's, relevantie, en problematische aspecten van het onderwerp uiteen worden gezet, maar de student ook conclusies trekt over mogelijke toekomstige trends en repercussies. Via de presentatie kan de student zelf dieper inzicht in de materie krijgen door de vragen en kritiek van medestudenten en docent. Tevens fungeert de presentatie als fundament voor de eindpaper.

Inhoud vak

Deze module bestudeert de relevante literatuur die een aantal contemporaine trends in Islamitisch theologisch/filosofisch denken in sociale en religieuze context zet. Hiernaast worden de mogelijke ethische en/of politieke implicaties besproken van bepaalde vormen van denken in de betreffende Islamitische omgeving. "Contemporain" is een breed begrip dat onderwerpen beslaat zoals b.v. de huidige opinies over de rechten en emancipatie van vrouwen. Historisch gezien reiken we terug naar het eind van de negentiende eeuw; naar de tijd dat de

Egyptische Korangeleerde Muhammad `Abduh brak met de traditionele technieken van Koraninterpretatie. Deze paradigmatische verschuiving had als gevolg dat de maatschappelijke en de religieuze overheersing van de traditionele Korangeleerden verdween. De ingrijpende sociale gevolgen van deze verschuiving opende mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe interpretaties van de Koran en leiden in contemporaine Moslim maatschappijen nog steeds tot intense debatten en soms tot conflicten.

Om de verbanden te kunnen leggen tussen de historische en de hedendaagse ontwikkelingen, bestuderen de studenten zowel materiaal dat de historische achtergrond van hedendaags denken uitlegt, alsmede het werk van denkers en groepen zoals bijvoorbeeld Fatima Mernissi of Tariq Ramadan die grote invloed hebben op de hedendaagse debatten.

Om inzicht te krijgen in bovengenoemde achtergrond, bestuderen de studenten tijdens het eerste deel van het college het door de docent voorgeschreven materiaal (o.a. hoofdstukken geselecteerd uit onderstaande literatuur). Tijdens het tweede deel richten de studenten zich op een individueel gekozen onderwerp dat de basis vormt voor de eindpaper waarin de studenten de diverse problematieken van het onderwerp in de historische en huidige context van Islamitisch theologisch denken plaatsen.

Onderwijsvorm

Deze module verwacht een hoge graad van participatie van de student en wordt gegeven in de vorm van een hoor en werkcollege met gezamenlijke en individuele literatuurstudie. Studenten worden verwacht wekelijks een mini paper te schrijven (3-5 pagina's dubbel space) waarin ze het gelezen materiaal analyseren en in context plaatsen. Tijdens de vierde week van de module leveren ze een voorlopige outline en bibliografie in voor het individueel te bestuderen onderwerp.

Toetsvorm

Wekelijkse mini papers (25%) en een eindpaper (60%), presentatie (15%). Het niet inleveren van opdrachten leidt tot een lager eindcijfer.

Literatuur

- Charles Kurzman, *Modernist Islam, 1840-1940: A Sourcebook*. (2002);
- Charles Kurzman, *Liberal Islam: A Sourcebook*. (1998);
- Suha Taji-Farouki (ed.), *Modern Muslim Intellectuals and the Qur'an*. (2004).
- Artikelen die de student op BB kan vinden.
- Literatuur voor de eindpaper.

Overige informatie

Deze cursus wordt aangeboden in het Nederlands / This course will be taught in Dutch.

Specialisatiemodule Islamitische Theologie 2: Theorie islamitische geestelijke verzorging

Vakcode	G_SMCIT132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels

Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. A. Karagul
Docent(en)	dr. A. Karagul
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

De student:

1. Kent de theorievorming over het eigene van de islamitische geestelijke verzorging in vergelijking met andere disciplines en denominaties.
2. Kent de theorievorming over de situaties van mensen in instellingen voor zorg, penitentie enz. en de manieren waarop zij zin- en geloofsvragen aan de orde stellen en verwoorden.
3. Heeft inzicht in wat de hedendaagse islamitische geestelijke verzorging wel en niet is, zoals de verhouding tussen geestelijke verzorging, psychotherapie dan wel 'islamitische' alternatieve geneeswijzen en hoe deze in Nederland verder georganiseerd zijn.
4. Kan de centrale begrippen uit de doordenking van de islamitische geestelijke verzorging in verschillende talen en culturen benoemen en in onderling verband uitleggen op zodanige wijze dat het verschillen en overeenkomsten duidelijk wordt.
5. Is zich bewust van positieve of negatieve effecten van de gehanteerde modellen (verkondigend, therapeutische of hermeneutische) en methoden zoals de counselingmethode in de geestelijke verzorging en laat dit blijken uit de analyses van de gehanteerde casussen.
6. Is in staat om in een analyse van een casus dialogische en hermeneutische aspecten te onderkennen, te analyseren, en vanuit de aangeleerde kennis een oordeel te vormen over een zinvolle aanpak van de situatie of het probleem zoals met het omgaan met amuletten en magie in geestelijke begeleiding.
7. Is in staat om verworven kennis en inzicht over de theorie van islamitische geestelijke verzorging zelfstandig uit te werken in een eindpaper met eigen oordeel en stellingen uitmondend in het profiel van een moslim geestelijk verzorger.
8. Is in staat het profiel van een moslim geestelijk verzorger te presenteren, met andere studenten hierover in gesprek te gaan en het zonodig bij te stellen.
9. Is in staat bronteksten in de koran en hadith met betrekking tot islamitische geestelijke verzorging te onderzoeken, deze tekstueel en conceptueel te analyseren en waar nodig er gebruik van te maken tijdens het vervolgonderzoek of beroepsuitoefening.

Inhoud vak

Deze module, als de tweede sectiemodule (SMII) van de sectie Centrum Islamitische Theologie (CIT), bevat zowel een conceptuele als tekstuele studie naar het raamwerk van islamitische geestelijke verzorging. Aan de orde komen de begripsbepalingen, naamgeving, definitie, geschiedenis, uitgangspunten, modellen, methoden en de organisatie ervan. De kernvraag hierin is: Wat is het eigene van de islamitische geestelijke verzorging en wat zijn de taken van een moslim geestelijk verzorger. Er wordt aandacht besteed aan het onderscheidende en/of de grijze ruimten tussen (islamitische) geestelijke verzorging zoals psychotherapie en alternatieve 'islamitische' geneeswijzen. Verder zijn we tekstueel bezig op basis van koran en hadith over de zingevingaspecten van de islamitische geestelijke verzorging. De kernvraag hierin is: Op welke manieren kunnen de spirituele bronnen van IGv geactiveerd worden in het zingevingproces van de cliënten in de

islamitische geestelijke verzorging.

De module eindigt met enkele inhoudelijke aandachts- en discussiepunten over geestelijke verzorging zoals 'interfaith' geestelijke verzorging.

De totale kennis en inzicht van de inhoud zal eindigen in een eindpaper met eigen oordeel en stellingen over de beroepsprofiel van islamitische geestelijke verzorging.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges (6x 3u), literatuurstudie, presentaties, tussentijdse opdrachten en eindpaper (zie collegeoverzicht op bb).

Toetsvorm

Eindpaper met de take-home vragen (samen 65%); presentatie (15%); bewerking van de opdrachten (20%).

Literatuur

1. Ajouaou, M., Imam achter tralies. Casestudie (phd) naar islamitisch geestelijke verzorging in Nederlandse penitentiaire inrichtingen met bouwstenen voor een beroepsprofiel, 2010.
2. Ahmed, S., And Mona M. Amer, Counseling Muslims. Handbook of Mental Health issues and interventions, New York : Taylor & Francis Group, 2012.
3. Reader (wordt uitgereikt door de docent).

Vereiste voorkennis

Afhankelijk van de keuze van de student zijn voor deze module de algemene toegangseisen voor de Research Master of de Master Spiritual Care van toepassing.

Overige informatie

- Deelname aan de colleges is verplicht (minimale aanwezigheid 80%). De noodzakelijke afwezigheid wordt door extra opdrachten gecompenseerd.
- Collegeoverzicht t.z.t. op bb.
- Het behalen van deze module is een voorwaarde voor toegang tot de stage IGV, na toegangseis Arabisch (niveau 6 met koranreciet en memorisatie).
- Deze cursus wordt aangeboden in het Nederlands / This course will be taught in Dutch.

Specialization Course Biblical Studies 1: Text and History

Vakcode	G_SMBW131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. W.T. van Peursen
Docent(en)	dr. P.B.A. Smit, prof. dr. W.T. van Peursen
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

The student:

- is acquainted with the debate about the so-called minimalistic approaches to the Bible and the possibility or impossibility of linguistic dating of Biblical texts in OT scholarship and with the

debate about the historical Jesus in NT scholarship.

- has insight in the way the debate evolves and in the theological implications of the relationship between 'text' and 'history'.
- can identify the choices and hermeneutical decisions underlying the various explanations for the complexity of the Biblical sources, and compare them in a critical (oral or written) discussion.
- is able to evaluate independently secondary literature and to take a position in scholarly debates and to account for his or her choice in an oral presentation (in the format of a conference paper) and written paper (in the format of a book review for a scholarly journal).

Inhoud vak

The Bible contains many stories presented as history. It is a debated issue, however, whether and how we can get from the text, the material that we have, to the history behind the text, that we do not have in our hands, but can only reconstruct. Short-cut questions whether King David existed or not and whether the Gospels reflect a trustworthy accounts of the words and deeds of Jesus of Nazareth give the impression that this is just a matter of finding archeological evidence or extra-biblical written sources that allegedly support or challenge the reliability of the biblical stories. However, a deeper epistemological and hermeneutical question is involved, namely: how can we move from the text to the history behind the text? And if we try to move 'behind' the text to its historical background, what do we expect to find? And what is the impact about the questions pertaining to 'text' and history' reading the Bible as Scriptures? These questions will be addressed in this Master course. The following themes will be addressed:

- The debate around the so-called minimalists and about the linguistic dating of biblical texts.
- The debate about the historical Jesus.
- Hermeneutical questions related to speaking about history 'in' or 'behind' the text.
- Theological implications of the relationship between 'text' and 'history'.

Onderwijsvorm

Introductory and practical sessions and a final paper. In the first session the theme of the relationship between text and history will be introduced and a survey will be given about the current debate about historical minimalism in Old Testament scholarship. The students' presentation will consist of a discussion and evaluation of publications that reflect various positions in this debate. It will involve a written paper submitted to Blackboard and an oral presentation during one of the meetings. The bibliography given in this course description will serve as a starting point. The presentations will be followed by group discussions. In the presentations and discussions the participants will be challenged to take their own position in the scholarly debate and to account for this position.

Toetsvorm

Oral examination based on course portfolio and book review.

Literatuur

Day, John (ed.), *In Search of Pre-Exilic Israel* (London 2004).

Kofoed, Jens Bruun, *Text and History* (Winona Lake 2005).

Lemche, Niels Peter:

The Israelites in History and Tradition (Louisville 1998).

Long, V. Philips, *The Art of Biblical History* (Grand Rapids, 1994).

Porter, Stanley E., and Tom Holmén (eds.), Handbook for the Study of the Historical Jesus I-IV (Leiden 2011)

Rogerson, John & Philip Davies: The Old Testament World (Louisville 20052).

Theissen, Gerd and Annette Merz, The Historical Jesus: A Comprehensive Guide (Fortress Press: Minneapolis, 1998) Young, Ian, et al. Linguistic Dating of Biblical Texts (London 2008)

Vereiste voorkennis

Students are required to have completed the basic training in biblical exegesis (including training in Greek and Hebrew) as it is part of the BA Theology offered by VU University Amsterdam, or an equivalent training.

Overige informatie

Because of the practical lessons in this course, a student is not allowed to be absent more than twice. For every additional absence, the final mark will be reduced with 1,0. Absence not announced in advance will lead each time to a reduction of the final mark with 0.25.

Specialization Course Church History 1: Central Questions of Patristic Thought

Vakcode	G_SMKG131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. A. Goudriaan
Docent(en)	dr. A. Goudriaan
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

The student:

- Is able to describe, analyze, and explain (in accordance with the usual standards of the discipline) selected historical questions that played a significant role in patristic thought;
- Is able to identify historiographical patterns and strategies with respect to these patristic questions, both within the patristic age itself and with regard to aspects of later reception history and/or modern historiography;
- Is able to describe, explain, and articulate an informed judgment on the meaning and value of, differences between a limited number of selected patristic authors and/or historical sources;
- Is able to successfully complete an individual learning process by giving a clearly written, transparently argued, and carefully documented answer to a chosen research question concerning patristic thought.

Inhoud vak

This course is devoted to different questions that played a significant role in patristic thought. For example: What was at stake in the major debate about the Trinity? To what extent did Augustine consider humans able to adequately think and speak about God? What exegetical principles were considered legitimate and how were they debated among Christians themselves and between Christians and non-Christians? What challenges did Christians meet in defending the faith against pagan

criticism? Which strategies and patterns are at work in the patristic use of the authority of earlier Christian writers as well as in modern historiography? Et cetera. Taken together these questions make visible the complex texture of patristic thought while also providing a window into different scholarly approaches of the historical material.

Onderwijsvorm

Combination of lectures and seminar classes; required readings prior to class; writing of a final paper.

Toetsvorm

Final paper.

Literatuur

Required readings will be published on blackboard (and, in some cases, distributed by a teacher).

Vereiste voorkennis

Relevant BA degree.

Specialization Course Church History 2: The Reformation: the beginning of a modern world?

Vakcode	G_SMKG132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. M.G.K. van Veen
Docent(en)	prof. dr. M.G.K. van Veen
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

1. After having followed his course the student has an overview over the historiographical debate on the link between the reformation and the start of modernity; the student is able to summarize the main arguments pro and contra this link.
2. Based on the literature and based on archival work the student has gained insight in the different ways the reformation has been described and in the ways reformation-history has been used to defend one's own views.
3. The student is able to analyse how a 16th or 17th century author creates a specific image of the reformation.
4. The student is able to analyse in which context a specific 16th or 17th century author wrote his history on the reformation.
5. The student has acquired the skills to use archive-materials and to select and find the sources needed to answer a research question.

Inhoud vak

Max Weber (1864-1920) was the first to establish a link between the reformation and the beginning of a modern era. According to Max Weber and his followers the reformation marked the start of a modern world; its emphasis on the participation of lay people laid the foundations of democracy; the distaste for catholic idolatry preluded on a more rationalistic worldview; and the stress on the calling in everyday life

laid, according to Weber, the foundations for modern capitalism. This theory has been the object of a heated debate among historians.

During this course we will study and analyse how authors throughout the ages described the reformation. How did these authors create an image of the reformation, and how do they describe the influence of the reformation on the way societies were organized.

Onderwijsvorm

Werkcollege.

Toetsvorm

Paper.

Literatuur

C. Scott Dixon, Contesting the Reformation, 2012.

Vereiste voorkennis

Relevant BA degree.

Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 1: Participation. Christ, the Spirit and us. Recent developments in Christology, Pneumatology and Spirituality

Vakcode	G_SMDO131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. C. van der Kooi
Docent(en)	prof. dr. C. van der Kooi
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	500

Doel vak

The student:

1. analyses the role of the metaphor of participation in recent systematic theology, particularly in the topics christology, pneumatology and sacramentology;
2. distinguishes and integrates the mutual relations regarding participation between the topics;
3. shows awareness of the criticism on the new stress on participation;
4. investigates the theme particularly with one or two authors;
5. reproduces and presents the results of the analysis in oral and written presentations;
6. shows proficiency in perceiving and evaluating the effects for spirituality and cultural outlook by giving examples of such effects;
7. develops ability to make her/his own evaluation;
8. describes the results in a paper.

Inhoud vak

In recent decades the debate on participation has been instigated particularly by Radical Orthodoxy. Some of the proposals and concerns have been taken up in the work of e.g. T. Billings, J. Canlis and H. Boersma. The proposals tend to draw a closer relation between God and

man, Creator and creation and Christ and church /this world. From a systematic-theological perspective these new insights regard particularly the topics christology, pneumatology and sacramentology. However, the theme and concern is not new and therefore the theme will also be investigated in Augustine, Calvin and Schleiermacher. Also the criticism on the new emphasis on participation as a form of identification between God and man will get attention. A classic example is this kind of criticism can be found in the work of Karl Barth, for example in CD IV/4 (KD IV/4). A recent example is the work of Wisse.

It can argued that in reformed theology and spirituality there are, to say so, some hidden outlets, that can be used and elaborate the reality of participation of the believer in the reality of Christ and the Spirit, particularly in the language of anointing. For that reason a fresh look will be made at the Heidelberger Confession q/a 32 (sharing in his anointing) and the word-pair Word and Spirit. It will be discussed whether here new and critical openings can be made to a more experience-oriented way of theology, that can be found in the charismatic renewal and the longing for a more sacramental life (Canlis, Boersma).

During the first two sessions the stage will be set by the discussion of some introductory articles (Wisse, Hetteema) or chapters from books (Wisse, Van den Brink/Van der Kooi). Every student will be assigned to give two remarks of agreement and criticism. The students will be assigned to select two of the forenamed theologians, study selected chapters of their work (Augustine/Wisse, Schleiermacher, Calvin/ Canlis, Billings, Barth, Boersma) and present the results in the sessions 3,4,5, 6, 7, 8, 9 and 10. An example of the effects for spirituality and cultural outlook has to be included. Every presentation will be followed by a first response of one of the other students and by plenary discussion. The sessions 11 and 12 will be contributed to discuss the outline of the final paper of every student, length up to 2000 words.

Onderwijsvorm

Reading, analysis, discussion of important texts. Presentation of results.

Toetsvorm

Sufficient active participation in the course and concluding paper of up to 2000 words.

Literatuur

J. Canlis, Calvin's Ladder, (2005).

K. Barth, CD IV/4 (KD IV/4, 3-82).

Todd Billings, Union with Christ. Reframing Theology and Ministry for the Church (2011).

J.M. Burger, Being in Christ (2008).

G. van den Brink en C. van der Kooi, Christelijke Dogmatiek. Een inleiding (2012).

Th.L. Hetteema, "Delen in Gods wijsheid", Theologisch Debat 3(2006), 4-12.

M. Wisse, Trinitarian Theology beyond Participation (2011).

M. Wisse, "God is in de hemel en wij zijn op de aarde", Theologisch debat 3(2006), 13-21.

F. Schleiermacher, Der christliche Glaube (1831/32), §93 en §100 (in de uitgave van Redeker, Berlijn 1960 of Berlijn 2003).

Specialization Course Dogmatics and Ecumenics 2: Sunday morning the most

segregated hour: the theology of the church in the light of its message of reconciliation.

Vakcode	G_SMDO132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. E.A.J.G. van der Borght
Docent(en)	prof. dr. E.A.J.G. van der Borght
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

1. The student describes how in the NT reconciliation has become central in the defining of the church as social community.
2. The student illustrates with writings from the church fathers and with reference to creedal expressions how the churches in the period of the early church understood this new reconciled social identity of the church.
3. The student summarizes how recent anthropological, social and cultural research have changed are understanding of the way socio-cultural belongings shape are identities.
4. The student explains the gap between the ecclesiological confession of the one, catholic church and the ecclesial practice of churches separated according to socio-cultural lines.
5. The student compares and evaluates various ecumenical, theological documents on the way they have dealt with the gap since the beginning of the 20th century.
6. The student applies the 'gap – awareness' to her/his own tradition by analyzing confessions and writings of theologians of her/his own tradition on this gap and identifying the places where the gap is at stake, in such a way that this becomes the basis for a written assessment of the challenge the gap poses for her/his denomination.

Inhoud vak

Reconciliation is central to the Christian message: in the relation between God and humans beings and between human beings. This module focuses on the way reconciliation is at the heart of the understanding of the church as a social community. Baptism symbolizes a new identity in Christ beyond 'being Jew or Greek', and 'one' and 'catholic' express this reconciliation. At the same time, 'Sunday morning is the most segregated hour'. It indicates that Christians gather not only according to confessional lines but often more primarily according to national or ethnic lines. At the heart of this module is this gap between the ecclesiological confession and the ecclesial practice within the Christian Church. The module consists of four parts. We will first of all discuss the Christian concept of reconciliation and its consequences for the understanding of the church in the NT, in patristics, in creedal formulations. We will then learn from recent anthropological, sociological and cultural studies how cultures shape whom we are. We will continue with a thorough analysis of ecumenical texts in order to discover how 20th century theology has tried to deal with this gap. And we will finally identify aspects of ecclesiology that require new, constructive contributions so that the church is able to do justice to the socio-cultural diversity of people and the creedal

statement that the church is one and catholic.

Onderwijsvorm

Reading assignments will be critically discussed, explicated and commented upon during seminars. Students present part of their research during the last seminar.

Toetsvorm

30 % for assignments in preparation for the classes and 70 % for the final paper.

Literatuur

- E.A.J.G. Van der Borcht, Sunday Morning the most segregated hour: The theology of the church in the light of its message of reconciliation, 2013.
- Faith and Order, Nature and Mission of the Church, 2005.
- Faith and Order, Participating in God's Mission of Reconciliation. A Resource for Churches in Situations in Conflict.
- D. Llywelyn, Toward a Catholic Theology of Nationality, 2010.
- W.J. Jennings, The Christian Imagination, 2010.

Vereiste voorkennis

General entry requirements as for the Master of Theology and Religious Studies Program, VU University Amsterdam

Overige informatie

Students prepare each of the lectures by reading assignments posted on blackboard. At least 90% class attendance is required.

Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 1: Contemporary Philosophy of Culture and Religion

Vakcode	G_SMGF131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. W.L. van der Merwe
Docent(en)	prof. dr. W.L. van der Merwe
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

Purpose and end qualifications:

The purpose of this module is to explore and understand the major contributions to the so called "theological turn" within contemporary (mainly Continental) philosophy of culture and religion and more specifically to appropriate and evaluate various contemporary critiques of onto-theological conceptions of God and post-metaphysical reinterpretations of the Christian faith.

At the end the student should be able to explain in his/her own words and with reference to a number of philosophers the philosophical and cultural complexities of "God-talk", the various meanings of the "death of God" within (Continental) philosophy and be able to compare critically a number of present-day responses to both.

1. The student is able to explain in his/her own words 1. what the logico-semantic problem of "God-talk" entails, 2. what is meant with "onto-theology" and 3. how the notion of the "death of God" is related to it philosophically and culturally, and 4. what the "theological turn" in contemporary philosophy of culture and religion entails.
2. The student is able to explain the various developments leading up to critiques of "onto-theology" and critically compare various "post-metaphysical" responses to it by a number of present-day, mainly Continental-philosophical authors.
3. The student is able to apply his/her understanding of various contributions to the "theological turn" (as explored in a number of selected texts by philosophers and scholars) to the reinterpretation of core notions of the Christian faith in theology, (post)secular culture and with regard to possible existential significance.
4. The student is able to argue in a philosophically informed and nuanced way why some authors or theories seem more convincing than other ones with regard to the critique of "onto-theology" and with regard to creative reinterpretations of the Christian faith and conceptions of God.
5. The student is able to formulate his/her understanding of the reasons for and significance of the "theological turn" in contemporary philosophy of culture and religion in a clear and systematic way to fellow students and to an audience with limited philosophical and theological fore-knowledge of the issues at stake.
6. The student is able to analyze, contextualize and interpret the historical, philosophical and cultural preconditions of the current "theological turn", to reflect on them in a critical and creative way and to determine, in an initial way, his/her own philosophical and existential stance with regard to these developments.

Inhoud vak

This module focuses on the "theological turn" within contemporary philosophy of culture and religion by analyzing and evaluating various critiques of onto-theological conceptions of God, by exploring the various meanings of the "death of God" and the complexities of "God-talk" within Continental philosophy and by considering some current post-metaphysical reinterpretations of the Christian faith in response to these developments.

Onderwijsvorm

Weekly seminar sessions take the form of introductions to specific topics by the lecturer, followed by class discussions and/or the "close reading" of texts and/or presentations by students. Each meeting has a specific focus on the basis of a selection of literature that need to read thoroughly beforehand. To guide students through the reading material a few elementary questions (pertaining to each session) are provided in the course program. Students are expected to answer these questions in writing and to hand these exercises in a day in advance of the meeting. The course is concluded and the students' acquired knowledge, understanding and skills are assessed with a written assignment (tentamen) and presentation to the class at the end of the course.

Toetsvorm

Written assignment and presentation.

Literatuur

For the literature, see Course Manual and Blackboard.

Overige informatie

Preparatory exercises and attendance of seminar sessions are mandatory.

Specialization Course Philosophy of Religion and Comparative Study of Religions 2: Violence, Trauma and Reconciliation in Biblical Texts. An intercultural hermeneutical Approach

Vakcode	G_SMGF132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. J.H. de Wit
Docent(en)	dr. J.H. de Wit
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

1. The student has demonstrable knowledge of examples where the complex relationship of biblical texts, ideology, social status and hermeneutic position have reinforced the legitimization of socio-religious practices of violence and exclusion on the one hand, of practices of reconciliation on the other.
2. The student will be introduced to current intercultural, postcolonial, and empirical hermeneutics and will be able to demonstrate in an assessable way how to apply the analytical tools provided by these hermeneutics to existent and new examples of this intimate relationship between biblical texts, reading strategies and socio-religious practices.
3. The student will acquire insight in how postcolonial and intercultural hermeneutic theories can offer normative criteria for a non-re-productive and non-utilitarian reading of sacred texts of violence and reconciliation.
4. Through the analysis of empirical data (reading reports of texts on violence and reconciliation by readers from Asia, Africa and Latin America) the student will gain insight in the importance of the presence of 'the other' in the formulation and application of ethically responsible rules for 'good reading'.
5. Through these encounters the student will also acquire insight in his/her own position on the hermeneutical playfield and will be able to critically assess this position and to ask to what extent mechanisms of exclusion are operative in their own reading strategies.
6. The student will be enabled to use and apply fundamental insights of current postcolonial and intercultural hermeneutics and thus appropriate the perspective of the victim.
7. The student will be equipped with hermeneutical tools that enable him/her to read destructive biblical texts in a non-destructive, but responsible, productive and life giving manner.
8. The student will be enabled to discover to what extent (experiences

of) trauma and hurt can function as a heuristic key for understanding the formation and the responses of the Bible. The student will be enabled to apply this heuristic key to his/her own interpretation of biblical texts.

Inhoud vak

This module will aim at an in-depth introduction of students in the problematic relationship in the Bible between the so called texts of terror on the one hand and texts about reconciliation, otherness and forgiveness on the other hand. The acquired knowledge will offer the student tools to become familiar with and assess critically interpretations of biblical texts from the margins (victim's perspective) as well as from 'the centre'. The analysis of reading reports of other readers from (sometimes) radically different cultural contexts will lead students to the acknowledgment of the extreme importance of the other reader. The tools for this analysis of de-coding empirically acquired hermeneutical data (reading reports) will be provided by code-systems developed in the field of empirical hermeneutics, with the use and application of which the student will become familiar during this course.

The student will be able to critically assess and formulate the implications of the inclusion of the other reader for hermeneutics and for the articulation of ethically responsible reading strategies of biblical texts in situations of conflict and violence. The module will lead students to assess and understand in which manner productive reading strategies of biblical key texts about conflict may contribute to conflict resolution and reconciliation. Students will be able to apply acquired knowledge, insight and abilities to new situations and thus, through new research, contribute to the on-going theory formation in the field of empirical and intercultural hermeneutics.

The course will develop from an inductive to a more deductive dynamics. In the inductive moment students will contribute with and discuss their own spontaneous readings of important texts about violence (such as Gen.19, Judges 19; 2 Sam.13) and reconciliation (Gen. 45, John 4). The transition from inductive to deductive will be marked by the confrontation with and comparison of reading experiences of 'the other readers' with the spontaneous readings students contributed earlier. In the deductive, analytical (main) part of the course the different reading strategies and reader perspectives that came to the fore in the inductive part will be analysed and assessed with tools offered by hermeneutics that insist on inclusive reading, on reading for reconciliation. Acquiring knowledge of these hermeneutics and the ability to formulate a responsible ethics of inclusive interpretation will be central here.

Seminar-style, presentations by students of reading assignments including the analysis of existent empirical material (reading reports). Weekly seminar sessions take the form of introductions to specific topics by the lecturer, followed by class discussions and/or the "close reading" of texts and/or presentations by students. Each meeting has a specific focus on the basis of a selection of (biblical) texts and literature that students need to read beforehand. To guide students through the reading material elementary questions for each session will be provided. Students are expected to be able to answer these questions during classes. The course is concluded and the students' acquired knowledge, understanding and skills are assessed with a written assignment.

Toetsvorm

Grading will be based on assignments (40%) and a final essay (60%). The assignments include a spontaneous (written) interpretation reading of selected biblical texts, and expositions of students in class. The final essay will consist of reflective questions that touch upon core issues of the course.

Literatuur

Will be put on Blackboard and announced by lecturer.

Overige informatie

Compulsory attendance.

Specialization Course Praxis 1: Religion and Trauma

Vakcode	G_SMPR131 ()
Periode	Periode 1
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. R.R. Ganzevoort
Docent(en)	prof. dr. R.R. Ganzevoort
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

The student

- Can analyze how religion, traumatization and violence interact and how that impacts individuals and communities.
- Can analyze positive and negative contributions of religion in coping with trauma and violence in individual life stories using coping and trauma theory.
- Can evaluate the theological complexity of religion and violence and is able to reflect hermeneutically on those complexities.
- is able to communicate in a pastorally adequate way on the theme of religion and violence.
- Is able to analyze and critically evaluate new contributions of religion in coping with trauma and violence, and reflect on them and on his/her own professional approaches in this field and to determine on which elements further personal development of competencies is required, by showing this with a reflection report.

Inhoud vak

This course deals with different shapes of violence and trauma (political, domestic, sexual, disaster) and the relation with religion. We will address theories on traumatization and reflect on the age old role of religion in coping with violence and trauma. We also discuss the fundamental theological complexity whether and how religion can offer answers to violence or is itself part of the problem.

Onderwijsvorm

The course consists of 6 EC = 168 hrs, divided as follows:

- Lectures 12 hrs;
- Assignments 18 hrs;
- Final essay 30 hrs;
- Literature 108 hrs = ± 600 pages.

Toetsvorm

Grading will be based on three assignments (30%) and a final essay (70%). The assignments include a reflective autobiography, an interview with a trauma survivor, and an interview with a pastoral caregiver. The final essay will focus on a specific phenomenon/traumatic experience in relation to a specific theological issue.

Literatuur

- J.L. Herman, Trauma and recovery / Trauma en herstel, 300 pp.
- Various papers on blackboard, 100 pp.
- Individual literature for essay, 200 pp.

Overige informatie

Full class participation is expected.

Specialization Course Praxis 2: Building Religious Communities in an Era of Eroding Traditional Patterns.

Vakcode	G_SMPR132 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. S. Stoppels
Docent(en)	dr. S. Stoppels
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

The student has developed knowledge, understanding and competences in the field of religious community building in the (post)modern Western society

More in detail, according to the five Dublin descriptors:

1. Knowledge and understanding: the student has knowledge about actual and relevant facts, discussions, models and strategies in the field of secular and religious community building.
2. Applying knowledge and understanding: the student integrates theory and practice in a balanced way in empirical research.
3. Making judgments: the student evaluates expectations, facts and discussions in the field under study and to position him- or herself well founded and motivated in this field.
4. Communication: the student presents his or her conclusions and the underpinning knowledge and rationale in a paper to specialists and non-specialists.
5. Learning skills: the student is able to go on in this field of study in a manner that may be largely self-directed or autonomous.

Inhoud vak

- 1 Introduction into the theme: sociological analysis of changing patterns in communication and community building.
- 2 Answers from religious traditions and groups: an overview of contemporary theoretical models and choices regarding community building.
- 3 Empirical studies in traditional, newly founded and virtual religious communities.

4 Evaluation of models and practices, given the possible tension between the religious tradition and contemporary patterns of participation and commitment.

Onderwijsvorm

Lectures, discussion sessions, reports of empirical research, discussion of end papers.

Literatuur

- Literature from the field of social sciences regarding community building
- Jan-Willem Duyvendak en Menno Hurenkamp (red.), Kiezen voor de kudde. Lichte Gemeenschappen En De Nieuwe Meerderheid. Amsterdam: Van Gennep 2004
- Zygmunt Bauman, Liquid Modernity. Cambridge: Polity Press 2000
- Ryan K. Bolger (ed.), The Gospel after Christendom. New Voices, New Cultures, New Expressions, Baker Academics 2012
- Dwight J. Friesen, Thy Kingdom Connected. What the Church Can Learn from Facebook, the Internet, and Other Works, Grand Rapids 2009
- other books and articles will timely be announced via Blackboard

Spiritual Care 2

Vakcode	G_SPICA2 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. E.C.T. de Jongh
Docent(en)	dr. E.C.T. de Jongh
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

De student:

- is in staat de karakteristieken van spiritualiteit te onderscheiden in relatie tot andere academische disciplines en in relatie tot verschillende levensbeschouwelijke stromingen;
- kan de betekenis van symbolen en rituelen in zijn/haar eigen traditie beschrijven voor het proces van innerlijke transformatie en deze verbinden met de hoofdvormen van spiritualiteit;
- houdt een referaat over het transformatieproces van een klassieker in een veld naar keuze, gevolgd door een dialoog met de groep;
- schrijft een spirituele autobiografie;
- rapporteert over existentiële kwesties in verband met zijn/haar adviserende rol ten opzichte van (zorg)managers, kiest een bij het domein passende strategie te kiezen en is in staat die keuze te verantwoorden in een paper;
- faciliteert een dialoog in de colleges en met name naar aanleiding van zijn/haar referaat, volgens de specifieke richtlijnen die zijn aangeleerd;
- is in staat een leergemeenschap te identificeren die past bij zijn/haar eigen traditie;
- neemt concrete stappen in zijn/haar eigen

spirituele groei, verantwoord in een Persoonlijk Ontwikkelings Plan.

Inhoud vak

De module BMV II is de tweede beroepsveldmodule voor de specialisatie Spiritual Care. Kernvaag in de module BVM II is 'wie ben je als geestelijk verzorger?'. Identiteit is daarmee het centrale thema. In deze module wordt je identiteit als geestelijk verzorger verhelderd door aandacht te besteden aan de eigen levensbeschouwelijke biografie van de student, zijn leerhouding, symbolen/rituelen en spiritualiteit. Verheldering van de eigen identiteit gaat in een dialogische opzet gelijk op met inzicht in de identiteit van andere studenten.

Deze module draait om spiritualiteit: in verschillende vormen en tradities, in de gedachten en levens van diverse mensen. Dat betekent dat studenten hun eigen geestelijke ervaring spiegelen aan historische vormen en contemporaine voorbeelden. Daarbij doet het er niet toe of studenten zelf in een bepaalde religieuze traditie staan of ongebonden zijn. Aan de orde komen de hoofdvormen van spiritualiteit, spiritualiteit als academische discipline, de situering van spiritualiteit in organisaties en de integratie van spiritualiteit in de beroepsuitoefening, in het bijzonder de adviesrol. Door de verkenning van spiritualiteit in praktisch en theoretisch opzicht raken studenten vertrouwd met hun eigen spiritualiteit en die van andere studenten en wordt de basis gelegd voor een persoonlijke verhouding tot het domein van de geestelijke verzorging.

Onderwijsvorm

Hoor- / werkcolleges met discussie (6 x 4 uur), individuele en groepsopdrachten. Bestudering literatuur (94 uur = ca. 700 pp.). Er zijn zes collegeochtenden voorzien. Het zijn dubbelcolleges. Dat wil zeggen dat alle sessies uit twee delen bestaan. In het eerste deel gaan we aan de slag met de conceptuele en formele aspecten van de theorie van spiritualiteit. In het tweede deel komen concrete vormen van spiritualiteit aan de orde (mede in de vorm van referaten van de studenten) zowel uit het verleden als hedendaags. De verschillende vormen worden bekeken vanuit de theorie van spiritualiteit en verbonden met de eigen traditie of levensbeschouwelijke richting. Dat daagt de geestelijk verzorger uit om zowel met de eigen traditie als met de traditie van de gesprekspartner om te gaan.

De module heeft een studiebelasting van 6 EC = 168 uur.

- Colleges: 24 uur
- Voorbereiden colleges: 94 uur
- Referaat: 20 uur
- Levensbeschouwelijke biografie: 20 uur
- Paper: 10 uur

Toetsvorm

De beoordeling vindt als volgt plaats:

- Referaat;
- Levensbeschouwelijke biografie;
- Paper;
- Persoonlijk ontwikkelingsplan;
- Eindgesprek;

Beoordelingscriteria: (a) actieve participatie; (b) verstaanbaarheid, leesbaarheid en overtuigingskracht; (c) bereidheid om vragen te stellen bij de eigen houding.

Literatuur

- Johan Verstraeten, Leiderschap met hart en ziel, Tielt 2003
- Een inleidend werk in een school van spiritualiteit (in overleg met de docent).
- Reader: Van Aalsum, Heitink, Van Hiele, Schneiders, Waayman, Maas, Burrell & Morgan, Tennekes, Mackor, Delbecq, De Jongh (2010 en 2012), Van Ruler.

Voor Engelstalige studenten wordt alternatieve literatuur voorzien.

Aanbevolen:

- Erik de Jongh, Responding to the situation, Leidschendam 2011 .
- Stephen Toulmin, Kosmopolis, Verborgene agenda van de Moderne Tijd, Kampen/Kapellen 1990.
- Thierry Pauchant, In Search of Meaning: Managing for the Health of Our Organizations, our Communities, and the Natural World, San Francisco 1995.
- Margaret Benefiel, The Soul of A Leader, New York 2008 (In 2010 verschenen in Nederlandse vertaling).
- Robert C. Solomon, Spirituality of the skeptic, New York 2002.
- Geloven in het publiek domein, eds. W.B.J.H. van de Donk et.al. (Amsterdam: Amsterdam University Press, 2006).

Overige informatie

Deze cursus wordt aangeboden in het Nederlands / This course will be taught in Dutch.

Spiritualiteit II (BS)

Vakcode	G_BSSPIR2 ()
Periode	Periode 4
Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. W. Huizing
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

Tijdens een 24-uurs retraite maken de studenten kennis met de stroming van de contemplatieve spiritualiteit en ervaren deze.

De student heeft ervaring opgedaan met de Lectio Divina en kan deze zelfstandig toepassen.

De student is in staat de waarde van de contemplatieve spiritualiteit te duiden in relatie tot zijn/haar eigen spiritualiteit en deze (eventueel) verder te ontwikkelen en te onderhouden, met name in de context van zijn of haar professie als pastor.

Inhoud vak

24- uren retraite.

Onderwijsvorm

Ter voorbereiding op de retraite leest de student Nieuwe wegen, oude bronnen en Een levensregel voor beginners. Van dit laatste boek mailt hij/zij een leesverslag aan de docent uiterlijk één week voor de

retraite.

Tijdens de retraite zijn er afwisselende momenten van informatie en kennis-overdracht, maakt de student kennis met de Lectio Divina en zijn er individuele studiemomenten.

Toetsvorm

De student schrijft een reflectieverslag van de retraite en stuurt deze binnen een week na afloop van de retraite aan de docent ter beoordeling.

Literatuur

Verplichte literatuur:

Wil Derkse, Een levensregel voor beginners. Benedictijnse spiritualiteit voor het dagelijkse leven. Lannoo Tielt 2000;

Victor van Heusden, Nieuwe wegen, oude bronnen, eigen uitgave;

Richard J. Foster, Streams of living water. Celebrating the great traditions of Christian faith, Harper Collins San Francisco 1998 / Eén

Bron, zes stromen, Paraklesis 2007, hoofdstuk 2;

Aanbevolen literatuur:

Wil Derkse, Gezegend leven. Benedictijnse richtlijnen voor wie naar goede dagen verlangt. Lannoo Tielt 2007;

Henri Nouwen, Een levende heenwijzing. Dienst en gebed in aandenken aan Jezus. Voorhoeve Den Haag 1981.

Vereiste voorkennis

Deelname aan Spiritualiteit I (G_BSSPIR1).

Overige informatie

De student wordt geacht 24 uur aanwezig te zijn en tijdens het verblijf geen contact te hebben met 'de buitenwereld'.

Stage en supervisie (HHS)

Vakcode	G_HHSSTAGSUP (100066)
Periode	Periode 1+2+3+4
Credits	12.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. P.C. Hoek

Stage gemeenteopbouw, pastoraat/homiletiek

Vakcode	G_BSSTAGE (110067)
Periode	Periode 2+3
Credits	18.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer

Doel vak

- De student gaat in de praktijk aan het werk om zijn persoonlijke competentie, pastorale competentie, liturgische en hermeneutische competenties, educatieve en leiderschapscompetentie (verder) te

ontwikkelen.

- De student leert deze competenties toe te passen onder leiding van een stagebegeleider.
- De student is aan het einde van de stageperiode in staat zelfstandig en methodisch werkzaam te zijn binnen het pastorale werk en het voorgaan in (kerk)diensten en richting te kunnen geven aan gemeenteopbouwprocessen.

Inhoud vak

De student oefent in de praktijk in de pastorale begeleiding en het voorgaan in (kerk)diensten en het meewerken aan gemeenteopbouw.

Onderwijsvorm

Voorafgaand aan de stageperiode schrijft de student een stage-leerplan en formuleert daarin specifieke leerdoelen die zich richten op het persoonlijk functioneren, het functioneren als professional en de context van de organisatie/ gemeente waarbinnen de student stage loopt. Op basis van dit leerplan worden concrete afspraken gemaakt met de stagebegeleider ter plekke.

De student houdt een logboek bij van zijn stage-ervaringen.

De student schrijft reflecties op zijn stage-ervaringen.

Regelmatig worden er intervisie-bijeenkomsten gehouden met andere stagiaires om opgedane ervaringen te bespreken en daarop te reflecteren.

Er vindt een tussen- en een eindevaluatie plaats met de stagedocent. De eindevaluatie vindt plaats op basis van het eindverslag van de stage.

Toetsvorm

Bij de tussen- en eindevaluatie wordt een beoordelingsformulier besproken met student en stagebegeleider.

De toetsing vindt plaats op basis van de observaties van de stagebegeleider en de stagedocent en de verslaglegging van de stage (logboek, reflectieverslagen, eindverslag).

Literatuur

Op aangeven van de docent.

Vereiste voorkennis

Basisvakken pastoraat, homiletiek en exegeese.

Overige informatie

In overleg met de student wordt naar een geschikte stageplaats gezocht.

Stage pastoraat, homiletiek II en supervisie (BS)

Vakcode	G_BSSTAGE_B ()
Periode	Periode 5
Credits	12.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	drs. T. van der Leer

Doel vak

- De student gaat in de praktijk aan het werk om zijn persoonlijke competentie, pastorale competentie, liturgische en hermeneutische competenties (verder) te ontwikkelen en leert hierop systematisch te reflecteren.
- De student leert onder leiding van een stagebegeleider deze competenties toe te passen.
- De student is aan het einde van de stageperiode in staat zelfstandig en methodisch werkzaam te zijn binnen het pastorale werk en het voorgaan in (kerk)diensten en is hij zijn eigen 'supervisor'.

Inhoud vak

De student oefent en verdiept zich verder in de praktijk van de pastorale begeleiding en het voorgaan in (kerk)diensten.

Onderwijsvorm

Voorafgaand aan de stageperiode schrijft de student een stage-leerplan en formuleert daarin specifieke leerdoelen die zich richten op het persoonlijk functioneren, het functioneren als professional en de context van de organisatie/ gemeente waarbinnen de student stage loopt. Op basis van dit leerplan worden concrete afspraken gemaakt met de stagebegeleider ter plekke.

De student houdt een logboek bij van zijn stage-ervaringen.

De student schrijft reflecties op zijn stage-ervaringen.

In de stageperiode wordt een supervisietraject gevolgd van minimaal 10 en maximaal 15 supervisiebijeenkomsten. Hiervoor levert de student werkinbreng en schrijft hij reflectieverslagen.

Er vindt een tussen- en een eindevaluatie plaats met de stagedocent. De eindevaluatie vindt plaats op basis van het eindverslag van de stage.

Toetsvorm

Bij de tussen- en eindevaluatie wordt een beoordelingsformulier besproken met student en stagebegeleider.

De toetsing vindt plaats op basis van de observaties van de stagebegeleider en de stagedocent en de verslaglegging van de stage (logboek, reflectieverslagen, eindverslag)

Literatuur

Eventueel op aangeven van de docent.

Vereiste voorkennis

De stage Gemeenteopbouw, pastoraat/ homiletiek dient met een voldoende te zijn afgerond.

Overige informatie

In overleg met de student wordt naar een geschikte stageplaats gezocht.

Supervisie Predikant

Vakcode	G_MADSSUPERV (118032)
Periode	Periode 5

Credits	3.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. A.M. Lanser-van der Velde
Docent(en)	dr. A.M. Lanser-van der Velde
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

is als beginnend professional in staat tot een geïntegreerde beroepsuitoefening.

Inhoud vak

Supervisorische bespreking van reflectieverslagen en casuïstiek.

Onderwijsvorm

Zelfstudie en supervisiesessies.

Toetsvorm

Eindverslag van het persoonlijk leerproces.

Teaching Religious Diversity 2: The Theory and Practice of Interreligious Dialogue

Vakcode	G_TRD2 ()
Periode	Periode 2
Credits	6.0
Voertaal	Engels
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. A.L. Vroom
Docent(en)	dr. A.M. Lanser-van der Velde, dr. A.L. Vroom
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Inhoud vak

In a meaningful dialogue between individuals from diverse cultural and religious backgrounds, a deepening of insight in and empathy for self, other and existence is fostered. For this, a focus on sharing life experiences is best, since this opens up the possibility for both affective and cognitive connections. This course combines theory, analysis and practice from comparative philosophy, religious studies and education of religion to come to such a result.

Onderwijsvorm

Interactive classes based on analysis. 100 % participation required, break in class 6.

Toetsvorm

The day before each class the students hands in an assignment on blackboard. Some of these are peer-reviewed, others reviewed by one of the tutors. Some are graded, other are just marked of as 'done'. [Class assignments 40 % of grade]. These assignments are discussed in class. [Active, prepared participation 10% of grade]. In the last assignment,

the student combines different the tracks taken during the course.
[Last assignment 40% of grade].

Literatuur

Check study guide on blackboard.

Aanbevolen voorkennis

Basic knowledge of diverse religious traditions.
Teaching Religious Diversity I (G_TRD1).

Vaderlandse Kerk vanaf 1795: Onderzoek gereformeerd Piëtisme (HHS)

Vakcode	G_ONDGERPIET (100076)
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Docent(en)	dr. B.J. Spruyt, prof. dr. W.J. op t Hof
Lesmethode(n)	Hoorcollege

Doel vak

De student:

heeft globale kennis van en inzicht in de geschiedenis van de Vaderlandse Kerk vanaf 1795 tot heden, waarbij het historisch perspectief van de reden van de scheiding per 1 mei 2004 een kerndoel is; heeft de vaardigheid om geschreven bronnen betreffende het Nederlands gereformeerd Piëtisme uit de periode van de Republiek te kunnen lezen en interpreteren; heeft de vaardigheid om de genoemde kennis en lees- en interpretatiepotentie om te zetten in een wetenschappelijke ordening van gegevens uit gedrukte en geschreven bronnen uit de tijd van de Republiek alsmede in een zelfstandige oordeelvorming daarover; heeft de vaardigheid om de bereikte resultaten op een verantwoorde wijze aan een breder publiek via verslagen bekend te maken; heeft de motivatie om zelfstandig op wetenschappelijk verantwoorde wijze onderzoek te verrichten en de resultaten daarvan te publiceren.

Inhoud vak

In de colleges wordt achtereenvolgens aandacht geschonken aan: het wezen en de bronnen van het gereformeerd Piëtisme; het wezen en de bronnen van de Nadere Reformatie; de geschiedenis van het Nederlands gereformeerd Piëtisme; de geschiedenis van de Nadere Reformatie; het internationaal karakter van het gereformeerd Piëtisme; de uitwerking van het internationaal gereformeerd Piëtisme. In zes colleges worden het lezen en interpreteren van geschreven bronnen betreffende het Nederlands gereformeerd Piëtisme bijgebracht.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcolleges. Aan de hand van fotokopieën wordt het lezen en interpreteren van de desbetreffende geschreven bronnen aangeleerd. Vervolgens worden de opgedane kennis en vaardigheden in praktijk gebracht door het uitvoeren van een opdracht tot archiefonderzoek.

Toetsvorm

Mondeling tentamen en onderzoeksopdracht. Beide gelden voor 50%.

Literatuur

A.J. Rasker, De Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1795, Kampen 2004, 19-385; W.J. op 't Hof e.a., Belijdenis en verbond, Zoetermeer 2003, 21-128

Veranderingen in het Nederlandse doperdom (1530-2000)

Vakcode	G_DSTMDIS ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. P. Visser
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

De student:

- heeft aantoonbare kennis en inzicht gebaseerd op het Bachelorprogramma Doopsgezinde Geschiedenis, welke thans worden verdiept door ingewijd te geraken in de verschillende omslagpunten in het Nederlandse doperdom op theologisch, religieus en moreel terrein, alsmede van de effecten daarvan op maatschappelijk en cultureel gebied – of juist omgekeerd;
- zal in staat zijn zijn/haar probleemoplossende vermogens toe te passen op het fenomeen van de historische dynamiek van het doperdom met voortdurende veranderingen tot gevolg;
- leert begrijpen dat, anders dan in de andere kerken, de neus voor kritische leerstelligheid, de platte organisatiegraad alsmede de autonomie van lokale gemeente en elk individu de doperse gemeenschap noopt tot constante reflectie op het verleden, mede als gevolg van een voortdurend veranderend heden, zichtbaar in de transitiefasen van het doperdom;
- zal die vermogens ook weten toe te passen op vergelijkbare fenomenen van het doperdom, waarbij dankzij multidisciplinaire methoden, contexten en referentiekaders hij/zij in staat zal zijn met andere complexe casussen om te gaan;
- zal in staat zijn oordelen te formuleren op grond van de niet volledige of beperkte informatie die tijdens dit college wordt aangereikt, waarbij hij/zij rekening zal dienen te houden met de wetenschappelijke, specifiek historiografische tradities en methodologieën die binnen het onderzoeksterrein van de Radicale Reformatie, c.q. de Anabaptistica vigerend zijn;
- zal in staat zijn zelfstandig de conclusies, alsmede de onderliggende kennis, motieven, en overwegingen met betrekking tot de constituerende krachten van de verschillende veranderingsprocessen en -fasen in het Nederlandse doperdom duidelijk en ondubbelzinnig over te brengen op een publiek van specialisten, geïnteresseerde leken en ander volk;
- bezit de leervaardigheden die hem/haar in staat stellen een vervolgstudie aan te gaan met een grotendeels zelfgestuurd karakter.

Inhoud vak

Het is een misvatting te denken dat het doopsgezinde geloof, zijn praktische manifestaties en religieuze, filosofische en ethische aannames en inzichten, sedert het optreden van Menno Simons (1536-1561) gekenmerkt worden door een vaste kern van theologische aannames en visies, alsmede een bijbehorend religieus-ethisch attitudepakket. Aan de hand van de analyse en uitdieping van zes deels sociaaleconomisch, deels cultureel en politiek, en deels theologisch bepaalde breekpunten in de reeds verre van eenduidige lineaire ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt dat er doorheen de geschiedenis van een fascinerend dynamisch veranderingsproces sprake is. Daarbij zal blijken dat beginselen en tradities zoals het ontbreken van een dichtgetimmerde dogmatiek en een klerikale hiërarchie, gevoegd bij de sterk ontwikkelde traditie van autonoom denken en belijden door zowel individu als gemeente de voorwaarden hebben geschapen voor de te behandelen dynamiek. Chronologisch geordend komen de volgende transitiefasen aan de orde: 1. De overgang van het gewelddadige naar het pacifistische doperdom; 2. De veranderingen als gevolg van de vrijheid in de Gouden Eeuw; 3. De Verlichting als katalysator van emancipatieprocessen; 4. De 19de-eeuwse vrijzinnigheid van het doopsgezind burgerdom; 5. De Gemeentedagbeweging als revitalisatie van verloren beginselen; 6. De secularisatie als ramp en zegen.

Onderwijsvorm

Hoor- en werkcollege.

Toetsvorm

Mondeling tentamen.

Literatuur

Roth & Stayer (eds.), *A Companion to Anabaptism and Spiritualism, 1521-1700* (Leiden./Boston, 2007); Lapp & Snyder (red.), *Geloof en Traditie beproefd* (Witmarsum, 2012), or the English edition *Testing Faith and Tradition* (Kitchener, 2006); J. van Eijnatten, *Mutua Christianorum Tolerantia. Irenicism and Toleration in the Netherlands: The Stinstra Affair* (Firenze, 1998); en nog nader op te geven artikelen.

Vereiste voorkennis

Bachelor Geschiedenis doperdom.

Overige informatie

Aanwezigheid verplicht.

Vrijzinnige en Remonstrantse dogmageschiedenis

Vakcode	G_RSDOGG ()
Periode	Periode 4
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. C.W. Anbeek
Docent(en)	dr. C.W. Anbeek
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

De student:

- heeft aantoonbare kennis van het werk van toonaangevende remonstrantse theologen vanaf 1610;
- heeft aantoonbare kennis van overeenkomsten en verschillen tussen de remonstrantse dogmatische opvattingen en ontwikkelingen binnen de protestantse dogmatiek;
- heeft aantoonbare kennis van hedendaagse toonaangevende remonstrantse theologen en is in staat om verbanden te leggen met hedendaagse cultuurfilosofen;
- is in staat om verschillen en overeenkomsten tussen remonstrantse theologen en cultuurfilosofen over te brengen op een publiek van specialisten en niet-specialisten.

Inhoud vak

In deze module wordt stil gestaan bij het werk van leidende remonstrantse theologen door de eeuwen heen. Zo zal het gedachtengoed van Jacobus Arminius worden bestudeerd, het werk van Johannes Uytenbogaert, Simon Episcopius, Hugo de Groot en Ph. van Limborgh. Ook het werk van latere theologen wordt bestudeerd, zoals G.J. Heering, K.H. Roessingh, L.J. van Holk en G.J. Hoenderdaal. Het werk van de remonstrantse theologen uit de negentiende en twintigste eeuw zal worden vergeleken met het werk van andere vooraanstaande theologen uit deze tijd, zoals Karl Barth en Paul Tillich. Het werk van een aantal hedendaagse remonstrantse theologen, zoals J. Goud, K. Holtzappel en C. Anbeek zal worden vergeleken en gecontrasteerd met het werk van een aantal hedendaagse cultuurfilosofen zoals Alain de Botton en Frederic Lenoir.

Onderwijsvorm

Tutorial onderwijs afgestemd op de voorkennis van de studenten. Dit vak wordt in beginsel gedoceerd volgens het Oxford tutorial model. Dit houdt in dat de student veel zelfstandig doet en gericht commentaar op zijn werk krijgt van de docent. De student bestudeert de opgegeven literatuur zelfstandig en schrijft een aantal papers. In plaats van colleges worden tutorialbijeenkomsten gehouden waarin met de docent wordt gediscussieerd over de geschreven papers. Als meer dan tien studenten het vak daadwerkelijk gaan volgen, worden de tutorialbijeenkomsten aangevuld met werkcolleges. De nadruk op zelfstandig werk en schrijfvaardigheid blijft gehandhaafd.

Toetsvorm

De cursus wordt afgerond door het schrijven van een zogenaamd tutorial paper, op basis waarvan een eindgesprek plaatsvindt.

Literatuur

De literatuur wordt door de docent bekend gemaakt en verspreid aan de studenten, losse artikelen via blackboard.

Vereiste voorkennis

Vrijzinnige en Remonstrantse Kerkgeschiedenis (G_RSKG).

Overige informatie

Ten behoeve van het goed kunnen volgen en afronden van deze cursus is het noodzakelijk dat de student aanwezig is bij alle tutorial bijeenkomsten. De tijdens de bijeenkomsten behandelde stof maakt deel uit van de tentaminering.

Vrijzinnige en Remonstrantse Kerkgeschiedenis

Vakcode	G_RSKG ()
Periode	Periode 6
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	prof. dr. P. Visser
Lesmethode(n)	Werkcollege
Niveau	400

Doel vak

De student:

- heeft aantoonbare kennis van belangrijke ontwikkelingen binnen de remonstrantse geschiedenis;
- kan verbanden leggen tussen belangrijke ontwikkelingen binnen de remonstrantse geschiedenis en ontwikkelingen binnen de protestantse kerkgeschiedenis;
- kan verbanden leggen tussen de belangrijkste ontwikkelingen binnen de remonstrantse geschiedenis en ontwikkelingen binnen de rooms katholieke kerkgeschiedenis;
- heeft geleerd om kennis van de remonstrantse geschiedenis toe te passen op hedendaagse ontwikkelingen binnen de remonstrantse theologie;
- heeft geleerd om op academisch niveau om te gaan met contrasterende stromingen binnen de vrijzinnige theologie en hierin een eigen positie in te nemen.

Inhoud vak

Deze module omvat de hele geschiedenis van het remonstrantisme, vanaf het optreden van Jacobus Arminius tot de 21ste eeuw. Eerst wordt de grote lijn van de geschiedenis geschetst, daarna zal in capita selecta dieper worden ingegaan op bepaalde perioden. Het gaat hier om:

1. de beginperiode;
2. remonstranten in de Verlichting;
3. remonstranten in de tijd van het modernisme en
4. remonstranten in een seculariserende samenleving.

Verder zal een gedeelte van het programma bestaan uit een bijdrage van prof.dr. P. Visser die in een notendop de geschiedenis van de Nederlandse doperse beweging aan de orde zal stellen.

Onderwijsvorm

Tutorial onderwijs afgestemd op de voorkennis van de studenten.

Dit vak wordt in beginsel gedoceerd volgens het Oxford tutorial model. Dit houdt in dat de student veel zelfstandig doet en gericht commentaar op zijn werk krijgt van de docent. De student bestudeert de opgegeven literatuur zelfstandig en schrijft een aantal papers. In plaats van colleges worden tutorialbijeenkomsten gehouden waarin met de docent wordt gediscussieerd over de geschreven papers. Als meer dan tien studenten het vak daadwerkelijk gaan volgen, worden de tutorialbijeenkomsten aangevuld met werkcolleges. De nadruk op zelfstandig werk en schrijfvaardigheid blijft gehandhaafd.

Toetsvorm

De cursus wordt afgerond door het schrijven van een zogenaamd tutorial paper, op basis waarvan een eindgesprek plaatsvindt.

Literatuur

De literatuur wordt door de docent bekend gemaakt en verspreid aan de studenten, losse artikelen via blackboard.

Overige informatie

Ten behoeve van het goed kunnen volgen en afronden van deze cursus is het noodzakelijk dat de student aanwezig is bij alle tutorial bijeenkomsten. De tijdens de bijeenkomsten behandelde stof maakt deel uit van de tentaminering.

Vrijzinnige geloofsgesprekken op het grensvlak van kerk, seculiere samenleving en cultuur

Vakcode	G_RSGG ()
Periode	Periode 5
Credits	6.0
Voertaal	Nederlands
Faculteit	Faculteit der Godgeleerdheid
Coördinator	dr. C.W. Anbeek
Lesmethode(n)	Werkcollege

Doel vak

1. De student kan beschrijven wat algemeen menselijke 'oervragen' (ultimate concerns) zijn en de relatie leggen met de kwetsbaarheid van (menselijk) leven.
2. De student kan levensbeschouwelijke duidingen van algemeen menselijke 'oervragen' benoemen, analyseren en met elkaar vergelijken.
3. De student kan de eigen levensbeschouwelijke duiding van menselijke 'oervragen' benoemen en hierbij verbanden leggen met traditionele levensbeschouwelijke bronnen, op zodanige wijze dat hij conclusies kan trekken over hoe traditionele inzichten vertaald kunnen worden in de hedendaagse context.
4. De student kan binnen verschillende maatschappelijke en culturele contexten de levensbeschouwelijke duiding van menselijke 'oervragen' identificeren en benoemen en voor anderen verhelderen.
5. De student kan met het oog op concrete debatten over maatschappelijke en culturele vraagstukken, zoals bijvoorbeeld levenseindevraagstukken, de achterliggende levensbeschouwelijke duiding van menselijke 'oervragen' identificeren en benoemen en voor anderen verhelderen.
6. De student past de systematiek van het benoemen van sociaal-maatschappelijke ethische verantwoordelijkheden ook op de eigen levensbeschouwing toe en geeft een mondelinge/ schriftelijke eigen duiding van de menselijke 'oervragen' en geeft daarbij aan op welke aspecten hij zich nog verder academisch of professioneel op wil ontwikkelen.
7. De student kan de levensbeschouwelijke duiding van menselijke 'oervragen' verbinden met hedendaagse maatschappelijke vraagstukken, zoals levenseindebeslissingen, op zodanige wijze dat hij zich als levensbeschouwelijk professional kan mengen in het maatschappelijk debat over deze vraagstukken.

Inhoud vak

In deze module staat het leren herkennen, analyseren en vergelijken van levensbeschouwelijke (seculier en religieus) duidingen van menselijke oervragen (ultimate concerns) centraal.

Levensbeschouwingen, maar ook politieke filosofieën en ideologieën, kun je zien als 'zoektochten naar antwoorden' op belangrijke vragen van het menselijk bestaan. Deze 'oervragen' die schuilgaan achter het menselijk bestaan zijn bijvoorbeeld: Hoe kunnen we kennen? Wat is mens zijn? Hoe verhoudt de individu zich tot de gemeenschap? Wat is verantwoordelijkheid? Wat is vrijheid? Wat is van onopgeefbaar belang? Naar welke toekomst streven wij?

Breekpunten in het bestaan, waarbij kwetsbaarheid, eindigheid, niet-maakbaarheid, machteloosheid en onrecht zich manifesteren, intensiveren dikwijls de zoektocht naar antwoorden op de oervragen van het bestaan. Aan de hand van een aantal teksten verdiepen studenten zich in inhouden en vormgevingen van verschillende levensbeschouwingen met betrekking tot deze oervragen. Vervolgens staat de eigen levensbeschouwelijke zoektocht centraal: welke levensbeschouwelijke antwoorden benoemt de student als (toekomstig) theoloog voor zichzelf als het gaat om de oervragen van het menselijk bestaan? Welke bronnen uit levensbeschouwelijke tradities kunnen worden geïdentificeerd als van belang voor de eigen levensbeschouwelijke duiding?

Ten slotte staat de vraag centraal welke sociaal-maatschappelijke en ethische verantwoordelijkheden voortvloeien uit de eigen levensbeschouwelijke duiding van 'oervragen'. Deze laatste vraag wordt geëxpliciteerd aan een concreet maatschappelijk vraagstuk, zoals bijvoorbeeld levensindeproblematiek.

Onderwijsvorm

Dit vak wordt in beginsel gedoceerd volgens het Oxford tutorial model. Dit houdt in dat de student veel zelfstandig doet en gericht commentaar op zijn werk krijgt van de docent. De student bestudeert de opgegeven literatuur zelfstandig en schrijft een aantal papers. In plaats van colleges worden tutorialbijeenkomsten gehouden waarin met de docent wordt gediscussieerd over de geschreven papers. Als meer dan tien studenten het vak daadwerkelijk gaan volgen, worden de tutorialbijeenkomsten aangevuld met werkcolleges. De nadruk op zelfstandig werk en schrijfvaardigheid blijft gehandhaafd.

Toetsvorm

De cursus wordt afgerond door het schrijven van een zogenaamd tutorial paper, op basis waarvan een eindgesprek plaatsvindt.

Literatuur

Anbeek, C. & Jong, de A. (2013). De berg van de ziel. Een persoonlijk essay. Utrecht: Ten Have.;

Berkvens-Stevelinck, C., (2012). Erfenis Europa – toekomst van een stervende zwaan. Vught: Skandalon.;

Botton, de Alain. (2011). Religie voor atheïsten. Een heidense gebruikersgids. Amsterdam: Atlas.;

Brink, van den G., Kooi, van der C. (2012). Christelijke Dogmatiek. Een inleiding. Zoetermeer: Uitgeverij Boekencentrum. (gedeeltelijk);

Butler, J.,. (2003). Precarious life: The powers of mourning and violence. London; New York: Verso.;

Haab, B. (1999) Pelgrimage: weg en beweging. Innerlijke transformatie van hedendaagse voetpelgrims naar Santiago en structurele veranderingen van de weg, J. Pieper, P. Post, R. van Uden (eds) Pelgrimage in beweging. Een christelijk ritueel in nieuwe contexten. UTP Katern 22, Gooi en Sticht: Hilversum, 1999, p. 13-37. ;

Rütter, S. (2006) 'Von deinen Sinnen hinaus gesandt, geh bis an deiner Sehnsucht Rand' Zur Philosophischen Tiefe der Ärztlichen Seelsorge, Sinn und Person. Beitrage zur Logotherapie und Existenzanalyse von Viktor E. Frankl, Belz Verlag: WeinheimBasel, p. 53-64.

Overige informatie

Ten behoeve van het goed kunnen volgen en afronden van deze cursus, is het noodzakelijk dat de student aanwezig is bij alle tutorial bijeenkomsten. De tijdens de bijeenkomsten behandelde stof maakt deel uit van de tentaminering.